در علطه غلطه ده (آرهولك) غزته سی اداره خانه سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
»	վեցամսեայ.	70 »
»	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
»	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոքրայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

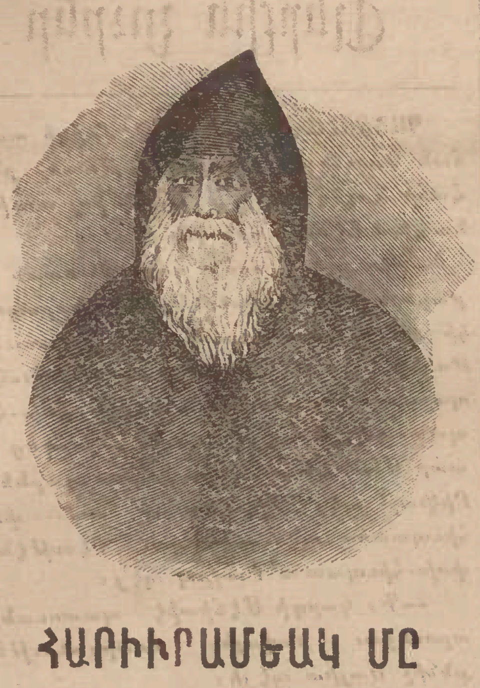

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿ ՄԸ

ԿԱՂԶՈՒԱՆՑԻ ԶԱՔԱՐԻԱ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Ճիշդ հարիւր տարի առաջ, 1799 մարտ 11ին, Կ. Պոլսոյ մէջ կը վախճանէր Կաղզուանցի Զաքարիա Պատրիարքը, որ քսանըհինգ տարիի չափ գրաւած է Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան Աթոռը: Այս մահուան հարիւրամեայ տարեդարձին առթիւ, անօգուտ չենք նըկատեր ուրուագծել կեանքը այս նըշանաւոր հայ եկեղեցականին, որ իր ժամանակակից հայ կղերին մէջ ուշագրաւ դէմք մը եղաւ:

Հմուտ աստուածաբան, Զաքարիայի գլխաւոր արժանիքը եղած է քիչ շատ ուսեալ հայ եկեղեցականներ նուիրել ազգին, անանկ ատեն մը ուր հայ կղերին մտաւոր զարգացման վիճակը հեռի էր նախանձելի ըլլալէ: Իր աշակերտները եղած են Յովհաննէս և Աստուածատուր Պատրիարքները. նոյնպէս Բարթողիմէոս Կապուտիկեան և Պօղոս Գարագօչեան եպիսկոպոսները, որոնք այնքան օգտակար եղան Արմաշու վանքին, վերջինը մանաւանդ՝ որուն առաջնորդութեան ատեն, 1821ին, բացուած է Արմաշու դպրանոցը:

Զաքարիա ծնած է 1719ին, Կարսի վիճակին մէջ, Կաղզուան գիւղը: Իր հայրն էր Բարսեղ Փօքուզեան՝ Կաղզուանի հարուստներէն՝ և մայրը Նազէ, որ Կարսի վիճակին երեւելիներէն մէկուն աղջիկն էր: Էջմիածնայ վանքին մէջ կրթուելով, 1755ին վարդապետ կը ձեռնադրուի, և քիչ ետքը եպիսկոպոս՝ Շամախեցի Յակոբ Կաթողիկոսէն. Նախ կ'ընտրուի նուիրակ Եւդոկիոյ, ապա Կ. Պոլիս կը ղըրկուի, երբ նուիրակ Էջմիածնայ:

Կրօնական ուսմանց հմուտ, նըրբամիտ, խոհական, իր շուրջը գըտնուող եկեղեցականներուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ հոս: Ժամանակին ամիրաները խոյն կը գնահատեն իր վարչական կարողութիւնները, եւ երբ 1773ին Գրիգոր Պատրիարք կը հրաժարի, Զաքարիա յաջորդ կ'ընտրուի անոր:

Իր առաջին Պատրիարքութիւնը կը տեւէ գրեթէ ութը տարի, 1773 նոյեմբեր 28էն մինչեւ 1781 մայիս 29: Այդ թուականին կը քաշուի Պրուսա, որուն առաջնորդը, Համատանցի Յովհաննէս եպիսկոպոս, Պատրիարք կ'ըլլայ Կոստանդնուպոլսոյ: Բայց Յովհաննէս ալ կը ստիպուի քաշուիլ Գարթալ, և Զաքարիա կը վերադառնայ նորէն բազմիլ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Աթոռին վրայ՝ 1782 մարտ 31ին: Իր երկրորդ Պատրիարքութիւնը կը տեւէ ճիշդ տասնըեօթը տարի. Զաքարիա կը մեռնի 1719ի մարտ 11ին, քսանօրեայ հիւանդութենէ մը ետքը, և կը թաղուի Գումգափուի եկեղեցին:

Այս է ահա իր համառօտ կենսագրութիւնը: Երկար կ'ըլլայ պատմել հոս իր գործերը, որոնց մէջ ցոյց տըւած է միշտ տոկուն նկարագիր մը ու քիչ մըն ալ խստամբեր ու աններող ոգի: Ինչ որ կ'ուզենք մանաւորապէս ի վեր հանել իր կեանքին մէջ, իր վարչագէտի տաղանդն է, իր կորովի հաստատամտութիւնը, իր կրթասիրութիւնը, ու մանաւանդ այն անյողդողդ ջանքերը զորս ըրած է միշտ իր հօտին կարօտութիւնները ամոքելու համար: 1782ի Ճիպալիի մեծ հըրդեհէն ետքը մանաւանդ, որուն զոհ կ'երթային հազարաւոր տուներ եւ հազարէ աւելի մարդիկ, և որ 66 ժամ տեւած էր, Զաքարիա Պատրիարք մեծագումար նպաստներ բաշխել կու տար հայ աղքատներուն, մեծ մասամբ հաւաքելով ժամանակին էսնաֆներէն, որոնք 66 դասակարգի կը բաժնուէին այն ատեն:

Զաքարիա Պատրիարքի ժամանակ և իր ջանքերով է որ կառուցուեցան Թոքաթի երեք եկեղեցիները, զորս մօխիր դարձուցած էր հրդեհ մը, ինչպէս նաեւ Պրուսայի, Էտիրնէի եկեղեցիները և Մարզուանի վանքը: Պոլսոյ մէջ իր ժամանակին հաստատուեցան երկու Հիւանդանոցներ: Զաքարիա Պատրիարք իր ծախքով շինել տուաւ Մայր եկեղեցիի պատը և շըրջափակին մէջ գտնուած մեծ աւազանը, որոնց շինութեան յատկացուց քսան հազար մաւչիլ (ղրուշ) և իր կարգադրութեամբ առաջին անգամ ըլլալով հաստատուեցաւ անոր մօտ Պայազըտ ջրհան մը: Ինք էր որ կառուցանել տուաւ նաև Գումգափուի Ս. Խաչ եկեղեցին, որուն շինութեան յատկացուց 18 հազար մաւչիլ: Վերջապէս իր ժամանակին էր որ Պոլսոյ մէջ հաստատուեցան առաջին հայ դպրոցները՝ որոնց հիմնադրութեան նախաձեռնութիւնը ունեցաւ, ինչպէս յայտնի է, Շնորհք Ամիրան:

Զաքարիա Պատրիարք Մայր եկեղեցիի կտակած է իր ժամարարի ըղգեստը, որուն համար ծախսած է եղեր 35,000 մաւչիլ: Ասկէ զատ 5000 մաւչիլ կտակած է պարտքի համար բանտարկուողները բանտէ ազատելու նպատակով; 1500 մաւչիլ տնանկ աղքատներու, 1500 մաւչիլ դպրոցներուն և 3500 մաւչիլ Հիւանդանոցին, ևն: Այս կտակին գործադրութեան միւթէվէլլի կարգած է Մահտեսի Սիմէօն ամիրան (Հայր Ճանիկ ամիրային), գիտակցութեամբ Հովուեան Զօպան ամիրային, Ազնաւուրեան Մահտեսի Գասպար ամիրային, Տաքեսեան Յովհաննէս ամիրային, Լիմօնճեան Յովհաննէս ամիրային և Կիւլլապեան Յակոբ ամիրային, որոնք ժամանակին չօճերէն էին և զորս նազըր կարգած էր իր կտակին գործադրութեան:

Զաքարիա Պատրիարքին եղբօրորդին, Կաղզուանցի Տէր Պօղոս քահանայ, որ անոր ընդարձակ կենսագրութիւնը գրած է ժամանակին կէսաշխարհաբար կէս-գրաբար նկարագեղ ոճով, հետեւեալ կերպով կը պատմէ իր մահը, օծումը և թաղումը.

«Ըստ ամենաբարի կամաց Հօրն երկնաւորի ի ՌՄԽԸ թուականի, ի փետրուարի ԻԱ, յաւուր բշ.ի պատահեալ մահադուշակ իմն ախտի՝ որ ի ներքուստ բժշկաց ելանելն ասի, այնքան սաստիկ մինչ զի յաւուրս տասն և ինն ոչ եկեր ինչ, և ոչ էարբ, որուն աչալուրջ տգնութեամբ ըսպասեալ մնացաք զցայգ և զցերեկ. ապա ըստ երկնաւոր կոչմանն ի վերոյ թըւականին և ի մարտի ԺԱ, յաւուր ուրբաթու յերրորդ ժամուն, հանգեաւ ի Քրիստոս:

«Եւ մեք ի Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարեալք, զհոգւորութիւն հոգւոյ նորին առնել սկիզբն արարաք՝ առաքելով զողորմութիւնս առատս և լիս, ի ձեռն քահանայից իբրեւ Գ. հազար մաւչիլս յամենայն եկեղեցիս. թէ որ ի մէջ քաղաքին և թէ յարտաքս մերձակայ եղեալսն, որք և ի պատիւ սրբասնեալ հոգւոյ նորին, բաց պատարագ մատուցին զերիս աւուրս. իսկ ի Մայր եկեղեցին, յորում էր աթոռն իւր, զաւուրս քառասուն, քանզի ըստ որում ի մէջ սրբազան մեծի պահոց հանդիպեցաւ մահ նորուն, և այն՝ երկրորդում շաբաթոջ, որպէս յիշեցաք ի վերոյ թէ յաւուր ուրբաթու յերրորդ ժամուն. բայց կատարումն կարգի օծմանն և թաղմանն ի շաբաթ աւուրն եղեւ բազմամբոխ հանդիսիւ:

«Արդ, թէ ո՞յք ոմանք էին ի յօծման անդ ներկայ եպիսկոպոսք և վարդապետք, ահա գրեմ զիւրաքանչիւրն յանուանէ որիչ որիչ. Նախ Միածնայքի նըւիրակն Իզմիրու և Ռուձէլու՝ Դանիէլ արհիապատակ եպիսկոպոսն, որ զամենայն կարգ օծման և թաղման լիապէս կատարեաց. զօծմանն աստ ի յԱստուածածին եկեղեցւոջ, իսկ ի թաղմանն ի Ղումգափու, ի Ս. Խաչ եկեղեցին, յորում ամփոփեցաւ հանգերձ քարոզիւ: Երկրորդ՝ ձեռնասուն աշակերտքն հանգուցելոյն, Յօհաննէս ճոխաբան եպիսկոպոսն. և Վեքիլ Պետրոս հանճարաւոր և ճգնազգեաց եպիսկոպոսն. ընդ որս և Կարապետ և Աստուածատուր լաբունիքն:

«Դարձեալ այլ վարդապետք ո՛չ է Պատրիարքարանէն, Յարութիւն վարդապետ՝ Փոխանորդն Ս. Կարապետի. Գէորգ վարդապետն Մարսըվանու առաջնորդ. և Գրիգոր վարդապետ, յետոյ ընկալեալն ի Պատրիարքարանն իբրեւ միաբան, և այլ վարդապետք եւս զորս ոչ գրեցաք: Իսկ քահանայք անթիւ և աշխարհականք յոյժ բազում, զորս ոչ է կար ընդ գրով արկանել. Ի միջի որոց բազում տաժանմամբ հազիւ կարացաք անցուցանել և տանիլ ի նաւս, զմաքրասուն մարմին նորա, որոյ ճանապարհի կարգն ի Պատրիարքարանն կատարեալ և տարեալ ամփոփեցաք մերձ հիման վերոյ ասացեալ եկեղեցւոյն սրբոյ»:

Գումգափուի եկեղեցիին մօտ է որ կը հանգչին հիմայ իր աճիւնները: Իր տապանաքարին արձանագրութեան մէջ կը գովաբանուի Զաքարիա իբր ժիր, յաջողակ, գեղեցկադէմ, ահագնաձայն, զգօն, զգաստ, շնորհունակ. բայց ինչ որ ամէնէն աւելի մեր ուշը կը գրաւէ՝ «աստուածաբան եւ դասախարակ» մակդիրներն են զորս իրեն կու տայ տապանագիրը և հետեւեալ տողերը որոնք աներկբայ իր փառքի մեծագոյն տիտղոսները կը կազմեն.

Ցոյժ նոխացոյց տաս դպրատունս՝
Ցորս հաստատեալ վարժապետս
Հասոյց զեօթնեակ եպիսկոպոս
Եւ չորեսին վարդապետս.
Ջանայր զուսումն նոխել ազգիս՝
Նախնեի սրբոց յար հանգէս:

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

ՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 1 մարտ.

Ինչպէս ամէն հանդէս՝ եկեղեցական թէ արտաքին, նոյնպէս և Բարեկենդանը, Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան մէջ, իր մասնաւոր հրապոյրն ունի:

Տարուան բովանդակ շրջանին մէջ, բուն Բարեկենդանի առաւօտեան ժամերգութիւնը միայն, սկիզբէն մինչև վերջը, այն միա՛կ հանդէսն է՝ տխրամոյն ու սգաւոր՝ որ կը կատարուի Ս. Յակոբայ տաճարին մէջ: Եկեղեցին՝ մերկացած իր շքեղութենէն, արձագանգ կը դառնայ ևեթ հոգեխուռն Շարականներու մեղմօրօր նուագներուն, պատկերացնելով ամէն կողմ եօթն եօթնեակներու այն խորհրդաւոր խոհ... զոր Աւետարանը կը ներշնչէ և Երուսաղէմ կը պատկերացնէ:

Պատարագը մանաւանդ, ա՛յն օրը, իր պարզութեանը մէջ վսեմ ու գերագոյն, աւելի հոգեհրաշ կերպով կ'ազդէ սրտերու: Լուսարարապետ Սրբազանը, հնագոյն սովորութեան մը համաձայն, իր կարգադիր հսկողութեան ներքև գտնըւող տաճարին նման, ինքն ալ իր եպիսկոպոսական սքեմէն մերկացած, Պատարագի ատեն դպրապետութեան խոնարհ պաշտօնը կը կատարէ՝ ժառանգաւոր դըպիրներու գլուխը անցած:

Ծերունազարդ Պատրիարքը, իր սեւագոյն փիլոնին մէջ աւելի՝ պատկառելի, ազդուապէս կը բացատրէ օրուան նշանակութիւնը:

Եկեղեցիէն դուրս՝ ամէն բան ուրախ է ու զուարթ. օդը տաք ու պայծառ՝ ամրան գեղազուարճ օրերուն պէս և, աւելին՝ Երուսաղէմի նորաբողբոջ բոյսերուն հետ թարմ ու դալար, կարծես, զուարճալի երեւոյթ մը ստացած է այս օրը: Սաղմոսերգուն՝ Երուսաղէմի մէջ երգած է՝ իր քնարի թելերուն վրայ՝ «Գինի ուրախ առնէ, իւղ՝ զուարթ» և արեգակն՝ իր արեգաթողի այդ նուիրական օրուան մէջ ա՛յնքան անոյշ կը գեղգեղէ այդ Սաղմոսը՝ եկեղեցիէն դուրս, որքան տարի մը ամբողջ վանական պատկառոտութեամբ կը սաղմոսէ՝ եկեղեցիէն ներս՝ անձայն ու անշշուկ:

Վանքին սեղանատունը, երեկոյին մանաւանդ, շա՛տ հիանալի հրապոյր մը ունի: Հիւսիսէն հարաւ երկայնաձիգ սեղանի մը վրայ, որուն շուրջը բոլորած են երկու հարիւրի չափ միաբաններ, Թաթաղուն չափով զրուած են, իւրաքանչիւրին առջև, Բարեկենդանի աւանդական խըղոտ եղինձն ու խորովածը՝ իրենց ախորժագրաւ հոտերը խառնելով կնդրուկի բուրումներուն հետ: Գինին առատ է ամէնուն համար իր հետեւորդ աղանդերով՝ պատրաստ ամէնուն առջև:

Սեղանատունը լոյսերու մէջ է և գըլուխը բազմած է Ամեն. Ս. Պատրիարքը աջ կողմը ունենալով բարձրաստիճան եկեղեցական մը և ձախ կողմը Ասորւոց հոգեւոր պետը՝ երիտասարդ բայց պատկառելի եպիսկոպոս մը՝ իր ասորական տարազով՝ որ այս տարի մասնաւորապէս հրաւիրուած էր:

Բաժակաճառերը կը սկսին: Նախ և առաջ բոլոր սեղանակիցք յոտնկայս բաժակ կը պարպեն Վեհ. Սուլթանին կենացը: Յետոյ, Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը խօսք կ'առնէ. իր հզօր ձայ՛ին մէջ յուզիչ ու սրտագրաւ եղանակ մը կը ստանան հայրական զուրգուրանքներու ա՛յն բառերը՝ որ դողդոջ չեչտերով կ'ուղղուին համայն միաբանութեան՝ իր սրտաբուղխ օրհնութեանց հետ խառնելով ջերմ օրհնութիւնները Ազգիս ընդհանրական Հայրապետին: «Ահ, կ'ըսէ Պատրիարքը, ծեր ըլլալ պէտք է, զգալու համար՝ թէ հայրերը որքա՛ն կը զուրգուրան իրենց զաւակներուն վրայ...» և երկու կաթիլ արցունք կը կաթին ծերունազարդ Պատրիարքին աչքերէն. և ահա բաժակ ի ձեռին, իր աջակողմը բազմող Սրբազանը ոտքի ելլելով կը բանայ իր պերճախօս բերանը, և համայն միաբանութեան կը բացատրէ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր բովանդակ պաշտօնավարութեանց հանգամանքները, կորովը՝ անոր առաջնորդական ասպարէզին մէջ, փոխ ձեռական քայլերը՝ Պոլսոյ Պատրիարքութեան ժամանակ, որով սիրելի հանդիսացած է առհասարակ ամէնուն. «Պատուականաց պատուական Սրբազան Հայրը — կ'ըսէ — ժայռ մըն է աննկուն ու անյողդողդ, որ Սրբոյն Յակոբայ Տեառն եղբօր Առաքելական Ս. Աթոռին վրայ բազմած, անվհատ ու անվըհանդ կուրծք կու տայ ամէն յոգնութեանց»: Լուսարարապետ Սրբազանը կը պատասխանէ և բաժակաճառերը կ'ընդմիջուին որոտալից կեցցէներով ու բուռն ծափահարութեամբ՝ որ ատեն ժառանգաւոր աշակերտները, պարագային յարմար երգերով կը զուարճացնեն սեղանակիցները:

Սեղանէն յետոյ ուրիշ գրաւիչ տեսարան մը կը բացուի: Պատրիարքարանի հոյակապ սրահը լոյսերու մէջ ողողուած է որուն մէջտեղ երկարած է սեղան մը՝ ուր կը վխտան մրգեղէններու և համադամ աղանդերներու բազմազան տեսակները. կարմիր գինին շողարձակ ջահերուն լոյսին հետ միացած՝ երփներանգ կը ճառագայթէ ամէնուն վրայ: Հո՛ն է դարձեալ ամբողջ միաբանութիւնը. ժառանգաւոր աշակերտները և ուխտաւորներու բազմութիւն մը՝ որ փութացած էր ի տես հանդէսին՝ լեցուցած են ամբողջ սրահը: Բաժակաճառերը իրարու կը յաջորդեն հոն ալ՝ ընդմիջուելով քաղցրալուր երգերէ, և ուր ուրեմն, Ս. Պատրիարք Հայրը «Շնորհաւոր Մեծ-Պահք» մաղթելով բոլոր ներկայից և իր օրհնութիւնները նուիրելով համայն ներկայ և բացակայ միաբանից՝ որոնց մէջ ի մասնաւորի կը յիշուի անձկալի ձայնիւ, մայրաքաղաքիդ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, մաղթանքներ կ'ընէ վասն կենաց և արեւշատութեան Օգոստափառ Սուլթանին՝ որուն կայսերական բարձր հովանւոյն ներքև Ս. Աթոռը միշտ պայծառ ու բարգաւաճ, երախտապարտ եղած է յաւէտ Ն. Կայսերական Վեհափառութեան:

Հանդէսը կը վերջանայ և միաբանական ուխտը կը մեկնի ցնծուն ու զուարթ, պատրաստ գտնուելու հետեւեալ առաւօտուն «Լուացարուք, սրբեցարուք»ին:

ՎՐԹԵՐ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ՕՐՏԱՔՈՒԻ ՆԱՄԱԿ ՄԸ

Տրապիզոնէն ստացանք համեստ նուէր մը (12 ղրշ.) բարեյիշատակ Տ. Խաչատուր Ա. Քահանայի Հայերուն համար, պարզ, գեղջուկ ոճով գրուած նամակի մը մէջ զոր անփոփոխ հրատարակելը հաճելի պարտականութիւն մը կը սեպենք մեզի, անգամ մըն ալ արձագանգ տալու համար ժողովրդական խաւերուն, արհեստաւոր դասակարգի սրտին մէջ կեցած բարեսիրական ու բարեպաշտական զգացումին որ առիթը ներկայացած ատեն՝ կ'արտայայտուի բնհնաշխ կերպերով.

Մեծապատիւ Արեւելքի ղազէթաճիին
Էֆենտին մէկը՝ աւուր աշխատանքով չօլուխ չուճուխս հացը հանիմ կու փառք Տիրոջը, ուրիշին միւլքմաշ չըրած կ'ապրուինք էր: Աս երկտողիկս քեզի խրկեմ կու, յուսով իմ օր ղալալ կէնիք ու մէկ քօշէ մը կուտաք ղազէթանուդ մէջ:

Տէրտէր-Տէրպապայի պակասութիւն ամէն օր քաշլինք էր, մեզի մեծ ցաւ է ուր՝ շէնքով շնորհքով տէրտէր մը չունինք, փախած ուրիշները թող աղէկ տէրտէր ունենան տէ՝ մեզի ալ մըխթարանք է:

Անցածները ձեռքս ղազէթա մը ընկաւ ուր՝ անունն ա՛լ Արեւելք էր, քիչիկ մ'ալ կարդալ գիտնալուս սէպէպովը, աչքէ անցընեմ բսեցի, տեսնեմ մեղմէ հետու աղբարները ի՛նչ կէնին տէրտէրի կոփններով: Փուչման եղայ ղազէթան կարդալովս, հեման աչքիս տէրպապայի մը մեռնելը եկաւ, հէմ ինչ տէր պապա, հէ՛յ կիտմի Տէր Խաչատուր հէ՛յ, լուսերու մէջ պառկի, աղէկ տէրտէրներնէս մէկն ալ ասպէս մեռնի, վա՛խ, վա՛խ...:

Հապա ինծի տահա շատ ցաւ տուողը Տէր Խաչատուրի երկու անօգնական խաթուն քուրերուն հացի կարօտ մնալնին է, վէ տահա կիւճէնմիշ ըլլալիք բան, կ'ուռուճնիին հաշիւն է: Կարճ խօրաթիմ, շա՛տ լայի, աշխարը աս է, Տէր Խաչատուրը ուրիշներուն համար աս խտար աշխատի ու՝ իրեն երկու խաթուն քուրերը անօթի մնան:

Աստուծոյ կամքը աս է եղեր:

Մեծապատիւ աղա՛, աս նամակիս մէջ դրած եմ 1 մանէթ մը, գիտեմ ուր պիտի խնդաք վրաս, ամմա ինչ ընեմ, ձեռքիս եկածը աս է, ես ալ էնաֆ եմ: Իշտէ աս պզտիկ նուէրս իմ թարաֆէս երկու խաթուններուն ղրկելնիդ իրիճա կ'անեմ, իմ թարաֆէս ալ բարեւ կ'անես անոնց, էդա պզտիկ նուէրս շատ տեղ թող ընդունին:

Յուսով իմ ուր իրիճաս խապուլ կ'անիս, որով ես ալ միամ Ձերդ. ողջ լերուք ամէն:

ՏԻՒԼԿԵՐ ԱՒԵՏ

Տրապիզոն, 1899 մարտ 5.

Տ. Խաչատուր Ա. Քահանայի Քոյրերուն ի նպաստ «Արեւելք»ի Խմբագրութեան միջոցաւ հանգանակուած գումարն էր 1229 ղրշ. որ այս արհեստաւորին ղրկած մանէթովը (12 ղրշ) կը հասնի հազար երկու հարիւր երեսունըինը (1239) ղրշ.ի:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԲԱՑՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԷՋԷԿԱՐԱՑԻ «ՄԱՐԻԱՆԱ»Ն

(Շար. եւ վերջ)

Հոգեկան ամէնէն սոսկալի տանջանքներու կ'ենթարկուի Մարիանա, երբ ա՛լ կը համոզուի թէ իր այնչա՛փ սիրած երիտասարդը, Տանիէլ, տղա՛ն է այն մարդուն, որ ատենօք իր մօրը թշուառութեան ու վերջապէս մահուան պատճառ եղած էր, զինքն ալ մերկ ու անօթի ձըգելով Լոնտոնի փողոցներուն մէջ: Երջանկութեան երազները դառն պատրանքներ եղած էին հիմա, որոնց մէջ խեղճ աղջիկը կը տապլտկէր յուսահատ ճիգերով: Սիրաւէտ կեանք մը երեւակայած էր, Տանիէլի հետ ամուսնանալու գաղափարէն, բայց իր այդ երեւակայութեան շէնքը հիմէն կը քանդուէր հիմա, անակնկալ յայտնութեան պատճառաւ: Ինչպէ՞ս ամուսնանալ Տօն Ալվարատոյի զաւկին հետ. ինքը որ ամբողջ տասնըվեց տարիէ ի վեր միշտ կ'ուխտէր վրէժ լուծել կամ իր մօրը մահուան պատճառ եղող անձէն և կամ անոր զաւակներէն, պիտի տկարանա՞ր հիմա, Տանիէլի մասին ունեցած սիրուն համար. բայց անաղնիւ գործ մը կ'ըլլար այդպէս պղծել մօրը յիշատակը և տեղի տալ վատութիւն մը կը համարէր. ու բոլոր ասոնց համար է որ կը վռնտէ իր սէրը, և Տանիէլի ու իր մէջտեղ անանցանելի պատուար մը բարձրացնելու նպատակաւ, ձեռքը Տօն Բավլոյին կու տայ և հրապարակաւ կը յայտարարէ թէ կը հաւանի ամուսնանալ իրեն հետ:

Բոլոր ներկաները բերաննին բաց կը մնան այս անակնկալ ու պլանդակ յայտարարութիւնը լսելով: Իսկ մեղապարտ Ալվարատոյի խեղճ տղան, Տանիէլ, Մարիանայի արարքին պատճառներուն անտեղեակ, ինքզինքը անանուն խաբէութեան մը զոհ կը կարծէ՝ իր բոլոր երազներուն ու յոյսերուն այսպէս խորտակուիլը տեսնելով: Ու ցաւագին հծծիւն մըն է որ դուրս կ'ելլէ իր բերնէն, երբ խըռովոտ Տօն Բավլոյի՝ իր քնքուշ նշանածին ձեռքը համբուրելը կը տեսնէ: Նախանձն ու ատելութիւնը թափ կ'ու տան իր մէջ ու կը մտադրէ վրէժ լուծել Տօն Բավլոյէն՝ որ երիտասարդին ձեռքէն յափշտակած երջանկութեամբը հպարտ, յաղթականի զուռզ հեգնութեամբ մը կը յոխորտայ...:

* * *

Մարիանա՝ հարսնիքի հանդէսներուն պատճառած տաղտուկէն, Տանիէլէն ընդմիշտ բաժնուելու վիշտէն և մանաւանդ պսակակից մարդը ատելուն, բոլորովին ջղային ու մաշծոտ դարձած է: Երբ բոլոր մտերիմներն ու ծանօթները հ՛աճելի առնելով կը մեկնին կարեկցութեամբ ու երկու նորապսակները մինակ կը մնան, Տօն Բավլօ կը ջանայ Մարիանային մօտենալ, որ միշտ հեռու կը փախչի հիւանդ ըլլալը առարկելով Բավլօ քիթ բերան կ'ընէ և իր կոպիտ ու դաժան բնաւորութեան ալ սրթնելով, կը պահանջէ Մարիանայէն որ հատուցանէ ամուսնական պարտականութիւնները: Մարիանա պատրաստակամութիւն կը յայտնէ, բայց յաջորդ օրուան համար միայն և Տօն Բավլօ զայրացած գոհունակութեամբ մը կը քաշուի իր սենեակը:

Դժբաղդ աղջիկը Բավլոյի բացակայութենէն թեթեւցած, սփոփանքի խոր հառաչ մը կը հանէ և սրահին մէջ քանի մը շրջան ընելէ ետքը պատուհանին առջեւ կ'երթայ ու լուսնին նայելով Տանիէլը կ'երազէ: Ո՞ւր է հիմայ անիկա. արդեօք կրկին կը մտածէ՞ իր Մարիանային վրայ, թէ չէ՞ ատել կը սկսի զայն: Եւ այս անստոյգ ենթադրութեանց վերջ մը տալու համար, Մարիանա ինքն ալ իր կարգին ննջասենեակը կը քաշուի, իր այս յուսահատ վիճակէն ազատելու միջոց մը գըտնելու համար:

Հազիւ հոն քաշուած, վարագոյրները կը բացուին և Տանիէլ կ'երեւայ անոնց բացուածքէն: Մարիանա սոսկումի արտայայտութեամբ մը կ'ընկրկի նախ, իր գրգռուած երեւակայութեան մէկ խաբկանքը կարծելով. բայց Տանիէլի խօսելուն վրայ, չհասկ անոր վիճը կը նետուի ու խելայեղ մոլեգնութեամբ մը զայն կը սեղմէ կուրծքին վրայ: Տանիէլ գաղտուկ տունը մտնելով, եկած էր զինքը փախցընելու, և այդ առաջարկն է որ կ'ընէ Մարիանային: Սակայն խեղճ աղջիկը յանկարծ գիտակից կ'ըլլայ բոլոր անցած դարձածին, կը մտածէ թէ ամուսնական հաւատարմութեան պարտք մը ունի Տօն Բավլոյի՝ որ ա՛լ իր ամուսինն է, ու կը մերժէ Տանիէլի առաջարկը: Երիտասարդը՝ իր այնչա՛փ երազած զանձը կրկին փախցնելու գաղափարէն առջեւ մոլեգնած, սենեակին դուռը բանալ ետքը կը գրկէ ու բռնի փախցնել կը փորձէ զայն. այդ միջոցին է որ Մարիանա՝ անոր պըռկող բաղուկներէն ազատելու համար ըրած ջանքերուն մէջ, գրեթէ անգիտակցաբար կ'արտասանէ երիտասարդին հօրը Ալվարատոյի անունը, միեւնոյն ատեն պատմելով իր մօրն ալ առեւանգման ու մահուան պարագաները: Տանիէլ այդ յայտնութեանց ծանրութենէն ահաբեկած, թող կու տայ Մարիանան որ անկիւն մը քաշուած, յիմարի քրքիջներ կ'արձակէ: Տանիէլ զգալով հօրը կողմէ իր վրայ ծանրացող ահագին պարտքը, ներում խնդրելու համար աղջկան կը մօտենայ, որ ինքն ալ իր կարգին՝ Տանիէլին վիշտ պատճառած ըլլալուն համար ներողութիւն կը խնդրէ:

Կա՛ծ մը, Մարիանա կրկին կը տկարանայ, երբ Տանիէլ անոր սիրոյ խօսքեր կը մրմնջէ ու կ'առաջարկէ հեռու տեղ մը փախչելով մոռնալ անցեալն ու ներկան ու ալ բոլորովին խնդում ապագայով միայն զբաղիլ: Ու չի զգար որ Տանիէլ մեկնելու պատրաստութիւններ կը տեսնէ սենեակին մէջ, ժամ առաջ փախչելու համար: Եւ իր այդ թմրութենէն ա՛յն ատեն միայն կը սթափի, երբ Տանիէլ ճամբորդութեան թիկնոց մը առած, իրեն կը մօտենայ, ու զինքը կը հագուեցնէ ըսելով.

—Փոքրիկ աղջկան մը պէս կը հագուեցնեմ քեզի:

Այդ «փոքրիկ աղջիկ» բառը սակայն կրկին ամբողջ անցեալը կը պատկերացնէ

անոր աչքին, ու կը յիշէ այն օրը՝ ուր Ալֆրատօ զինքը միևնոյն կերպով հագուեցուցած էր, մայրը փախցուցած միջոցին: Դատողութիւնը նորէն կ'արթննայ իր մէջ, և սուր ճիչ մը արձակելով մինչև իր ամուսնին սենեակին առջև կը վազէ ու կրցածին չափ ուժով կը պոռայ:

—Բավլօ, Բավլօ, հասի՛ր, շուտ, ես անազնիւ կին մըն եմ..., քու պատիւդ քեզ հոս կը կանչէ, շուտ հասիր...:

Այս անսպասելի միջադէպին հանդէպ Տանիէլ կայծականահար կը մնայ, մինչդեռ Բավլօ՝ յանկարծակիի եկած, իր ննջասենեակէն դուրս կը խոյանայ, մէկ ձեռքը աշտանակ մը ու միւսն ալ ատրճանակ մը բռնած: Բայց Մարիանա անոր աչարկու տեսքէն պժգալով, կրկին կ'երթայ Տանիէլի գիրկը ապաստանիլ, յայտարարելով որ ո՛չ թէ միայն Բավլօն չի սիրեր, հապա նոյն իսկ պզուանք կը զգայ զայն տեսնելով: Այս յայտարարութեան վրայ Բավլօ՝ կատաղի վագրի մը բուն կաշիին մէջ մտած, ատրճանակը կը պարպէ թշուառ աղջկան վրայ՝ որ կուրծքէն զարնուելով դիապաստ գետին կը փռուի: Յետոյ, առանց ժամանակ ձգելու որ երկար բարակ լայ Մարիանայի անշնչացած մարմին վրայ, զէնքը կրկին կը բարձրացնէ, այս անգամ Տանիէլի կուրծքին: Երիտասարդը՝ որ Մարիանայի սպանութեամբը արդէն ինքն ալ մեռած կը համարէր, չի փորձեր ինքզինքը պաշտպանել ու կուրծքը կը բանայ ատրճանակին առջև, մինչդեռ վարագոյրը կը գոցուի այս տաժին հետեւորդ պարագաները քողարկելով և սոսկումի տպաւորութիւն մը ձգելով հանդիսականներուն վրայ:

* * *

Խաղը՝ հակառակ իր բազմակողմանի երեւոյթներուն, բաւական յաջող անցաւ. մասնաւորաբար սա պարագան սակայն ընդհանուր քննադատութիւն պատճառեց իրաւամբ. դերակատարներու վրայ սալոնի կեանքի տգիտութիւն մը կը նշմարուէր ընդհանրապէս: Գալով հասարակութեան, խաղին նիւթը այն աստիճան մանուածապատ էր, որ անկէ շատերը բան մը չհասկցած մեկնեցան թատրոնէն:

Պաճու — Ս. Մ. Ծ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Լոնտոնի և Բարիզի դահլիճներուն մէջև բանակցութիւնները առաջ կը տարուին՝ կեդրոնական Ափրիկէի մէջ ազդեցութեանց շրջանակները սահմանելու խնդրին համար: Բէլ Մէլ Կազէթ բանակցութեանց արդիւնքին վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ Լորտ Սոլզպէրիի պահանջումով Նեղոսի հովիտին անգլիական կողմը քաշուեր են Պահր-էլ-Կազալի մէջ Պ. Լիօթայի ու հազարապետ Մառշանի կողմէ հաստատուած պահակազօրքերը: Նկատելով որ Ֆաշոտայի թողուելովը ամբողջ Պահր-էլ-Կազալն ալ պէտք է թողուլ, փրանսական կառավարութիւնը վերջնական կերպով հաւաներ է ետ կանչել Մէշրա-էլ-Րէքի և Տէշէի մէջ գտնուող Սէնէկալցի փոքրաթիւ պահակազօրքերը: Գալով Նեղոսի հովտին արևմտեան սահմանները ճշդութեամբ գծելու խնդրին, առիկա շատ դժուար պիտի ըլլայ, մանաւանդ որ այդ կողմերը հողը շատ տափակ ըլլալով, Նեղոսի ու Քոնկոյի ջուրերուն բաժանման գիծերը իրարու կը խառնուին: Լոնտոնի փրանսական դեսպան Պ. Քամպոն պահանջեր է որ Թամպուրա, Սուէի վրայ, Ֆրանսայի ձեռքը մնայ: Այս պահանջումը մեծ կարեւորութիւն ունի: Արդարև կարելի է օգտուիլ Քոնկոյէն ու անոր օժանդակներէն Թամպուրա հասնելու համար, և կամ Մառշան հազարապետին ըսածին պէս «Պրազավիլէն Գահիրէ երթալու համար ցամաքէն 76 քիլոմէթր ճամբայ կտրելու է Մէրէէն Թամպուրա»: Մէրէ մեծ նաւագնացութեան սահման է Քոնկոյէն գալու համար: Թամպուրայէն ցած շոգենաւերը կրնան մինչև Մէշրա-էլ-Րէք երթալ և անկէ Նեղոս հասնիլ: Կ'ըսուի թէ Լորտ Սոլզպէրի տրամադիր է այս զիջողութիւնը ընելու և Ֆրանսայի տալու պահանջուած առեւտրական կայանը: Անգլիա վերջնապէս պիտի հրաժարի արեւմտեան ու կեդրոնական Ափրիկէէ իր ստացուածքները միացնելու գաղափարէն և մէկ կողմ պիտի թողու «Նիկէրէն Նեղոս» բանաձեւը: Ասկէ ետքը փրանսական երկրէն կարեւոր մաս մը պիտի մնայ Զատ լճին և Սուտանի մէջտեղը, որով կարելի պիտի ըլլայ Այժմէն Պրազավիլ ուղեւորել, առանց դուրս ելլելու Փրանսական ազդեցութեան շրջանակէն: Ասոր փոխարէն Անգլիա պիտի ստանայ ոչ միայն Տարֆուրը—Սլաթին փաշայի նախկին նահանգը—այլ Վատայիի կարեւոր երկիրը որ կը գտնուի կեդրոնական Ափրիկէի հիւսիսային կողմի կեդրոնին մէջ: Այլ եւս խնդիր պիտի չըլլայ վերին Նեղոսը չէզոքացնել, բայց Ֆրանսայի ապահովութիւն պիտի տրուի թէ իր ապրանքները մաքսերու պիտի չենթարկուին: Վերջապէս կնքուած համաձայնութեան եզրակացութիւնը սա է թէ Անգլիա խաղաղ կերպով տէրը պիտի մնայ վերին Նեղոսի հովտին և ուրիշ տեղերու: Ֆրանսա ալ պիտի կրնայ Քոնկոյի իր ստացուածքները միացնել հիւսիսային Ափրիկէի և միևնոյն ատեն առեւտրական կայան մը ունենալ դէպ ի Նեղոս:

—Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը երեքշաբթի օրը ծանուցեր է նախարարաց Խորհուրդին թէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջև կատարուած բանակցութիւնները կը շարունակուին լաւագոյն պայմաններու մէջ:

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Հռոմէն կը հեռագրեն երեքշաբթի թուականով.

Լոնտոնի չինական դեսպան Սըր Չին-Չէն Լօ-Ֆէնկ-Լու այսօր Ումպէրթօ Թագաւորին ներկայացաւ: Այս իրիկուն Լոնտոն պիտի վերադառնայ: Բէքինի իտալական դեսպանատան քարտուղար Սալվաճօ Ռաճճի մարքիզը, որ Հռոմ կը գտնուի, քանի մը օրէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Բէքին, ուր 40-50 օրէն պիտի կրնայ հասնիլ իտալաչինական բանակցութիւններուն վերսկսելու համար:

—Իտալիոյ Երեսփոխանին մէջ, ինչպէս ծանուցինք, արտաքին գործոց նախարար Քանէվարօ ծովակալը համառօտ պատմութիւնը ըրած էր իտալաչինական խնդրին: Նախարարը ըսելէ յետոյ թէ եւրոպական բոլոր ազգերը Չինու մէջ իրենց բոյնը պատրաստած ըլլալով, Իտալիա ալ պէտք է մեծ շրջահայեցութեամբ գործէ, յարեր է.

«Բրիտանական Խորհրդարանին մէջ եղած յայտարարութիւններէն ամէն ոք գիտէ թէ Անգլիա, հաւանելով մեր նախաձեռնութեան, խնդրած է մեզմէ որ բռնի ոյժ չգործածենք, վասն զի կրնայ ըլլալ որ կայծ մը ըլլայ բռնկցնելու թէ՛ Ծայրագոյն Արևելքի և թէ՛ Եւրոպայի վառօդները: Հարկ էր որ ոյժ տայինք Անգլիոյ բաղձանքին, որովհետև մեր նպատակակէտը ոչ միայն չէր վնասուած, այլ անոր հասնելու վստահութիւնն ալ ունէինք: Անարդանքին առջև այնպէս կարծեցինք թէ ազատ ենք մեր յանձնառութիւններէն: Չին պարտական էր ամէն կերպով մեզի զոհացում տալու: Հրամայեցինք Պ. Մարթինոյի զոհացում ձեռք բերել որոշ պայմանաժամի մը մէջ: Անգլիա միջամտեց մեր ուղածը ընել տալու համար, որով վերջնագիր տալու և զինուորական ոյժ ցոյց ընելու գործողութիւնները յաղթեցինք, վստահ ըլլալով որ Անգլիոյ բարեկամական գործը լաւ արդիւնքներ պիտի ունենայ: Այդ միջոցին պատահեցաւ ծանօթ միջադէպը: Մինչդեռ մենք կը հեռագրէինք որ վերջնագրին յանձնուիլը յետաձգուի, Անգլիոյ դեսպանը հարցուց մեզի թէ ստո՞յգ է անգլիական ոչ-պաշտօնական գործակալին այն լուրը որուն համաձայն վերջնագիրը տրուած էր: Զվարճացանք բացարձակապէս հերքելու: Կառավարութեան հրամանները բացարձակ էին, որովհետև խոստացած էինք մեր գործելու ազատութիւնը ձեռք առնել այն ատեն, երբ մեր պահանջած զոհացումը չտրուէր Բէքինի անգլիական դեսպանին միջոցաւ: Ամբողջ օրը հերքեցինք անգլիական ոչ-պաշտօնական գործակալին լուրը, բայց իրիկուան ստացանք Բէքինի մեր դեսպանէն հեռագիր մը թէ նախորդ իրիկունը իրական կերպով վերջնագիր մը տուած է: Չէինք կրնար վարանիլ. առանց ո և է ճնշման, միայն ուղղամտութեան և անկեղծութեան բերմամբ, որոշեցինք մերժել Պ. Մարթինոյի ըրածը, հրամայելով անոր որ դեսպանատունը յանձնէ Անգլիոյ դեսպանին և Իտալիա գայ իր ընթացքին վրայ բացատրութիւններ տալու: Մեր այս վճռողական ու շուտափոյթ վարմունքը նպաստեց բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ դնելու Անգլիոյ և Չինու հանդէպ: Բնականաբար Պ. Մարթինօ իր արարքը անընդունելի դատուելէն ետքը, չէր կրնար օգտակար կերպով Չինու մէջ մնալ: Ինչ որ ալ ըլլայ, քննութիւն մը պիտի պարզէ խնդիրը:»

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն մարտ 18 թուականով.

Ուաշինկթընի փրանսական դեսպան Պ. Ժիւլ Քամպոն Սպանիոյ ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ՝ սպանեւամերիկեան հաշտութեան դաշնագրին վաւերացած պատճէններուն փոխանակման գործին համար: Մ. Նահանգաց կողմէ ալ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ ներկայացուցիչ կարգուած է: Սպանիոյ կառավարութիւնը, Պ. Ժիւլ Քամպոնի միջոցաւ, ամերիկեան կառավարութեան հաղորդեց Փիլիպպեաններու գտնուող սպանիացի գերիներուն կացութիւնը: Պ. Քամպոն ծանոյց նաեւ թէ Սպանիա կացութեան ծանրութիւնը կը վերագրէ Օթիս զօրավարին այն տնօրինութեան, որով արգիլած է բանակցիլ ապստամբներուն հետ՝ սպանիացի գերիներու ազատման գործին համար: Պ. Քամպոն յարեց նաեւ թէ իր զեկոյցը բողոք մը չէ, այլ պարզ դիտողութիւն մը սպանիացի գերիներուն կացութեանը վրայ, և թէ կը խնդրէ միջոցներ ձեռք առնել այդ գերիներու վիճակը ամոքելու համար: Ֆրանսական դեսպանը միանգամայն, յանուն մարդկութեան, յոյս յայտնեց թէ ազդու միջոցներ ձեռք պիտի առնուին գերիները ազատելու համար:

—Ուաշինկթընէն նոյն թուականով ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ.

Պ. Ժիւլ Քամպոն երէկ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի հետ՝ հաշտութեան դաշնագրին փոխանակման գործին համար: Սպանիացի գերիներու խնդրին առթիւ Պ. Հէյ պատասխանեց թէ նկատողութեան պիտի առնուի, երբ Մ. Նահանգաց ու Սպանիոյ միջև դիւանագիտական յարաբերութիւնները վերահաստատուին:

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.— Մանիլայի մէջ շաբաթ օրը զինուորական Խորհուրդ մը գումարուած է, ուրկէ կը մակաբերուի թէ Օթիս զօրավարին յատակագծերուն մէջ մօտաւոր փոփոխութիւններ պիտի կատարուին:

—Ամերիկեան Օրէկոն զրահաւորը Մանիլա հասեր է:

—Իլօ-Իլոյէն մարտ 12 թուականով կը հեռագրեն թէ անգլիական Բլովէր թնդանօթակիրին հրամանատարը Քոուբէր փորձեր է ոչ-պաշտօնապէս բանակցիլ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար Ամերիկացիներուն և բնիկներուն միջև, բայց չէ յաջողեր, վասն զի բնիկները ըսեր են թէ Ամերիկացիները բարի նպատակ չունին:

—Սպանիական Լուսոն փոխադրանաւը ուրբաթ օրը Մանիլայէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Կարթաժէն՝ տանելով ցամաքային 79 սպայ ու 40 զինուոր և ծովային 13 սպայ ու 15 նաւաստի. նաեւ 120 քաղաքային պաշտօնեայ:

—Րիոս զօրավարը հեռագրեր է թէ Մանիլայի մէջ Սպանիացիներու կացութիւնը ա՛նչափ տաղտկալի է որ ամէնքն ալ կ'ուզեն Սպանիա դառնալ, և թէ Ամերիկացիները անոնց բնութիւնը անկարելի կ'ընեն:

ԱՓՐԻԿԷԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Բրիւքսէլէն կը հեռագրեն թէ Պ. Սէսիլ Ռոտս վերջնապէս համաձայնած է Պէլճիքայի Թագաւորին հետ՝ Ափրիկեան մեծ երկաթուղին պէլճիքական Քոնկոյէն անցընել տալու համար, պայմանաւ որ շինուածանիւթերու համար պէլճիքական գործարաններու ալ յանձնարարութիւններ ըլլան:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Երեսփ. Ժողովին երկուշաբթի նիստին մէջ Արէնպէրի իշխանը հարցապնդում ըրաւ կառավարութեան՝ Պուժի մէջ վերջերս տեղի ունեցած պայթումներուն վրայ: Երեսփոխանը ըսաւ թէ խնդիրը ո՛չ միայն գործաւորներուն, այլ ազգային պաշտպանութեան ապահովութեանը վրայ է: Պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆռէսինէ պատասխանեց թէ վերջին պայթման բուն իսկ պատճառը դեռ հասկցուած չէ, բայց չարամտութիւն մը բնաւ չի նշմարուիր: Նախարարը հրամայեր է ամէն կողմ խիստ հսկողութիւն կատարել:

—Նոյն օրը Մօրլան հրապարակին վրայ վառօդներու և բրդակներու աշխատանոցին մէջ պայթում մը պատահեր է: Երեք հոգի վիրաւորուեր են:

ՄԱՏՐԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ Սպանիոյ քաղաքականութեան մէջ մօտերս կարևոր փոփոխութիւն մը պիտի ըլլայ, որով Խորհրդարանը պիտի գումարուի որոշեալ ժամանակէն առաջ:

ՍԼԱՒՆԵՐՈՒ բարեգործական Ընկերութեան կիրակի օրուան նիստին մէջ, կ'ըսէ Բէդերսպուրկէն հեռագիր մը, հրաժարեալ նախագահ Իկնադիէֆ կոմսին տեղ նախագահ ընտրուեր է կայսրութեան Խորհրդին անդամ Պ. Կալլին Վրաբաքոյի: Զօրապետ Քոմարով և Պ. Վասիլիէվ ալ փոխ-նախագահ ընտրուեր են:

ՊԱՊԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ.— Տոքթ. Մաձձօնի ու Լաբբոնի յայտարարեր են Սթէֆանի հեռագրական գործակալութեան ծանուցանել թէ Պապին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին նիստերը մինչև ապրիլ 11 յետաձգուած են:

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Պէշթէն մարտ 19 թուականով կը գրեն թէ իրազեկ ակումբներու մէջ վստահութիւն կը յայտնեն որ պետական պայմանագրութեան բանակցութիւններէն անմիջապէս ետքը ելմտական նախարար Պ. Լուքաչ պիտի քաշուի և անոր պիտի յաջորդէ Պ. Ֆէրտինանտ Հորանսքի: Ալպէրթ Աբոնի կոմսն ալ մօտերս դահլիճին մէջ պիտի մտնէ իբրեւ ներքին գործոց նախարար:

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Բրիւքսէլի համալսարանին ուսուցիչ Պ. Լիւսիէն Անորալ, որ անցեալ տարի Տրէյֆիւսի գործին համար մենամարտեցաւ Լիպր Բառոլի խմբագիր Պ. Բարլյէյի հետ, կարեւոր տետրակ մը հրատարակեր է «Կղերական վտանգը և Տրէյֆիւսի գործը» անունով: Պ. Անորալ Տրէյֆիւսի գործը ամբողջութեամբ կը վերագրէ կղերականներուն:

ԶԻՆԸՆԿԵՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Լահէյի արտաքին գործոց նախարարութիւնը ռուս կառավարութենէն ստացաւ՝ ընդհանուր զինընկեցութեան դեսպանախորհուրդին հրաւիրուելիք բոլոր տէրութեանց ցուցակը: Հոլանտական կառավարութիւնը քիչ օրէն պիտի ղրկէ առանց հրաւիրագիրները: Սպանիոյ կողմէ պատուիրակ կարգուած է Բաւէնի կոմսը և Պ. Բոլօ տէ Պէլնաւէ: Ֆրանսայի կողմէ ալ Պառոն տը Քուռսէլ պիտի ընկերանայ Պ. Բուրժօ: Դեսպանախորհուրդին աշխատութեանց կարգին համար տակաւին վերջնական որոշում չէ տրուած:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Սոպրանիէն լուծող իշխանական հրամանագրին հրատարակութենէն ետքը, Սոֆիայի ընտրողները գումարում մը ունեցեր են նախարարապետ Պ. Կրէքովի նախագահութեամբը: Այդ գումարման մէջ, որուն մասնակցեր են նաև Սթամպուլովի և Րատոսլավովի կուսակցութեան գլխաւոր պետերը, վերջնական համաձայնութիւն մը գոյացեր է այդ կուսակցապետներուն միջեւ և համերաշխ գործողութեան մը ծրագիրը ստորագրուեր է Սոպրանիէի յառաջիկայ ընտրութիւններուն համար: Այս որոշումը պիտի հաղորդուի կառավարութեան գաւառական կուսակիցներուն, որպէս զի այժմէն ընտրական դիւանները կազմեն ընտրելիները նշանակելու նպատակով: Պ.Պ. Կրէքով ու Րատոսլավով երկրին ներսերը ուղեւորութիւն մը պիտի կատարեն՝ Ժողովուրդին կացութեանը ու պէտքերուն վրայ մօտէն տեղեկութիւն առնելու և իրենց կուսակիցները քաջալերելու համար:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Յունուար 1էն մինչև փետր. 28, Ֆրանսա տարուած իտալական ապրանքներու արժէքն է 25,271,000 ֆր. և Իտալիա տարուած փրանսական ապրանքներունը՝ 27,824,000: Անցեալ տարուան նոյն երկու ամիսներուն հետ բաղդատելով, իտալական ապրանքներուն համար կայ 3,803,000 ֆր. ի յաւելում մը և փրանսականներուն ալ 7,486,000ի:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Երեսփ. Ժողովը իր շաբաթ օրուան նիստին մէջ ձեռնարկեր է գիւղերու կազմութեան, կատարուած ընտրութիւնները քննելու համար:

—Ռուսիոյ կայսեր Սթանտարտ զբօսանաւը Փալէր ժամներ է, ուր 45 օր պիտի մնայ:

—Օլկա Թագուհին այցելեր է Պիրէոսի նաւահանգիստը գտնուող ռուսական երկու թորփիլաւորը:

—Սքրիտլով ռուս ծովակալը մէկ ամսէն Աթէնք կը սպասուի:

—Նախարարապետ Պ. Զայիմիս, շաբաթ օրը, Եորկիոս Թագաւորին հետ տեսակցութիւն մը ունեցեր է քաղաքական կացութեան վրայ:

—Կ'ըսուի թէ Երեսփ. Ժողովին մէջ ընդդիմադիր զանազան խումբերը 160 ձայն ունին, այսինքն մեծամասնութիւն կը կազմեն:

—Պ. Նիքոլոբուլոս նախագահ կարգուեր է միջազգային քօնթրօլի յանձնաժողովին:

—Եղեռնագործ ատեանը քանի մը օրուան բանտարկութեան դատապարտեր է Թորիվօս (Ազմիւր) լրագրին տնօրէնը՝ բարձրաստիճան անձեր նախատած ըլլալուն համար:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Պուլկարիոյ փոխառութիւն ընող սեղանաւորներու խումբը ծանուցեր է Պուլկար կառավարութեան թէ հիմնականէն քսան միլիոն ֆր. կը դնէ անոր տրամադրութեանը ասոկ, փոխանակ հինգ միլիոնի, ինչպէս որոշուած էր առաջուընէ:

—Օսմ. Պանքային Սոֆիայի, Ռուսճուքի և Ֆիլիպէի մասնաճիւղերուն փակումը ընդհանուր յաւ. պատճառած է Պուլկարիոյ մէջ, մանաւանդ հիմա ուր դրամական նեղութիւն կայ, որովհետև Օսմ. Պանքան Պուլկարիոյ մէջ մէկ միլիոն անգլիական ոսկիէ աւելի գումար մը տրամադրելի ըրած էր, որով մեծ դիւրութիւններ կ'ընծայէր առեւտրական ու սեղանաւորական գործառնութիւններու:

ԱՆՏՐԷ ՍԻՆԿՐՈՍ.— Աթէնքէն կը գրեն թէ Անտրէ Սինկրոսի կտակին տրամադրութեանց գործադրութիւնը մեծ դժուարութիւններու կը հանդիպի: Ինչպէս կը յիշուի, հանգուցեալ սեղանաւորը իր հարստութեան մեծ մասը զանազան բարեսիրական հաստատութիւններու կտակած է: Այդ դժուարութիւններու պատճառը սա է թէ Անտրէ Սինկրոսի հարստութիւնը կտակին պատրաստութենէն ետքը աւելցած և մեծ գումար մը թողած է, որուն համար կտակագրին մէջ տրամադրութիւն մը չի կայ: Կտակընկալ հաստատութեանց իւրաքանչիւրը այդ գումարին ամբողջութեանը տիրանալ կ'ուզէ և այդ է պատճառը ծագած դժուարութիւններուն:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՏՕՄԻՆԻԿԵԱՆՆԵՐԸ ՍՂԵՐԴԻ ՄԷՋ

Ինչ որ ալ ըսուի Տ. Փառէն վարդապետին համար, այդ երիտասարդ Արմաշականին մինչև Սղերդ երթալու յանձնառութիւնը, իբրեւ առաջնորդական տեղապահ, անձնուիրութիւն մըն է որ ամէն եկեղեցականի քով չի գտնուիր: Սղերդէն փետր. 15 թուականով խմբագրութեանս ուղղուած նամակ մը, տարւոյս սղութեան առաջ բերած նիւթական կարօտութիւնները թուելէ ետքը, կ'աւելցնէ թէ Տօմինիկեան կրօնաւորները թէ՛ քաղաքին և թէ՛ շրջակայ գիւղերու մէջ դաւանափոխութիւններ առաջ բերելու հետամուտ են: Նամակագիրը Ազգ. Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Սղերդի ազգայիններուն այս կացութեանը վրայ: Կը յուսանք որ Տ. Փառէն վարդապետին ներկայութիւնը իր բարոյական ազդեցութիւնը պիտի ունենայ՝ Մայրենի Եկեղեցիէն հեռանալու մօտ եղող հացակարօտ գեղացիներուն վրայ:

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ Բերայի Թաղ. Խորհրդարանին մէջ նախագահեց Սանասարեան վարժարանի Խնամակալութեան նիստին և յետոյ իր բնակարանին մէջ պարապեցաւ գաւառներէ հասած գրութեանց մասին տնօրինութիւններ ընելով:

—Արվաքի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ թէ փետրվ. 21ի կիրակի առաւօտը, քաղքին Մայր եկեղեցին մէջ հանդիսաւոր պատարագ և պաշտօն մատուցեր է վիճակին առաջնորդ Սրբազանին նախագահութեամբ, Նուպար փաշայի յիշատակին, խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ:

—Ֆիլիպէի եկեղեցիին մէջ դարձեալ անհաճոյ դէպքեր տեղի ունեցեր են, որոնց հետեւանքով Թաղ. Խորհուրդը խմբովին հրաժարեր և նոր ընտրութեան հրահանգ խնդրեր է Պատրիարքարանէ. միւս կողմէ, բողոքներ հասած են Պատրիարքարան՝ Վէհնոնի Տ. Արսէն վարդապետին անպատշաճ ընթացքին դէմ: Երէկ Պատրիարքարան հասած վերջին հեռագիր մը փութով Տ. Արսէն վարդապետին հեռացումը կը խնդրէր: Կրօնական Ժողովը իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ որոշած է որ յիշեալ վարդապետը Իսլիմիա երթայ պաշտօնավարելու, մինչև որ իր մասին վերջնական կարգադրութիւն մը ըլլայ: Միւս կողմէ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ազգ. Վարչութիւնը մտադիր է Տ. Վահան վարդապետ Ցակոբեանը Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի հայոց հոգեւոր հովիւ կարգել: Ֆիլիպէէն հասած նորագոյն ու անհաճոյ լուրերը անշուշտ փութացնել պիտի տան այս խորհուրդին գործադրութիւնը, որպէս զի կարելի ըլլայ առաջքը առնել Ֆիլիպէի եկեղեցիին մէջն ու շուրջը տեղի ունեցած գայթակղական դէպքերուն՝ որոնք անշուշտ ա՛լ տաղտուկ կը պատճառեն քաղքին ազգայիններուն և դժգոհութեամբ կը լսուին հոս:

—Ս. Պատրիարք Հայրը յանձնարարեց Եէնիգիւղի քարոզիչ Տ. Ցակոբոս Վ. Շահպազեանի՝ Ռումէլի Հիսար երթալով տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդի ընտրութիւնը կատարել տալ և տեղեկագրել Պատրիարքարան:

—Ակնայ գաւառային Կրօնական ու Քաղաքական կրկին Ժողովները ծանուցած են թէ վերջերս Պատրիարքարանի կողմէ ղրկուած եկեղեցական զգեստները ու գիրքերը հասած և կարօտ եկեղեցիներուն բաշխուած են: Այս առթիւ նոյն ժողովները դրամական միջոցներու անբաւականութիւնը յայտագրելով, Պատրիարքարանէն նպաստ խնդրած են՝ վարժարանի ուսուցիչներու ամսականները վճարելու համար և դասագիրք՝ դպրոցական աշակերտներուն տրուելու համար:

—Օրտուի ազգայիններէն 8 պարկ լուբիա հաւաքուած և Պատրիարքարան ղրկուած է, 5 պարկը Ազգ. Հիւանդանոցին և 3ը Արմաշու Դպրեվանքին յանձնուելու համար:

—Երզրումի առաջն. տեղապահ Տ. Զաւէն վարդապետ կը հեռագրէ թէ Չմշկածագի առաջն. տեղապահ Տ. Կորիւն վարդապետ արդէն ճամբայ ելած է իր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար:

—Ցաւով կը ծանուցանենք դառն կորուստը զոր կրեց Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան յանձին իր ազնիւ ամուսնոյն՝ Տիկին Զարուհի Պէրպէրեանի, որ հակառակ բժշկական ամէն դարմաններու, չկրցաւ ազատիլ տաժանելի հիւանդութենէ մը որով կը տառապէր երկար ատենէ ի վեր: Տիկին Զարուհի, ինչպէս կը վկայեն բոլոր զինքը ճանչցողները, խնամոտ ամուսին և գորովագութ մայր մըն էր, որ իր անձնական ծիրքերուն և ստացած ուսման ու դաստիարակութեանը շնորհիւ կը սատարէր նաև իր ամուսնոյն կրթական հաստատութեան — Պէրպէրեան վարժարանի— բարեկարգութեան ու յառաջդիմութեան:

Մեր անկեղծ վշտակցութիւնը կը յայտնենք յարգելի դաստիարակին ու գրագէտին՝ զոր անմխիթար սուգով կը համակէ իր կեանքի ընկերուհւոյն այս վաղաժամ մահը:

Ռէթէոս Ց. Պէրպէրեան և զաւակունք, այրի Տիկին Փանոսեան, Տէր և Տիկին Փանոսեան, Տէր և Տիկին Առանձար, Տէր և Տիկին Սարուխանեան, Տէր և Տիկին Աւանեան, Տէր և Տիկին Մեղպուրեան և համայն պարագաները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զդառնալի մահ

ՏԻԿԻՆ ԶԱՐՈՒՀԻ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

որ հանգաւ ի Տէր երէկ առաւօտ, ի խոր սուգ համակելով իւր բոլոր ազգականներն ու բարեկամները:

Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, ուրբաթ, (մարտ 12/24) ժամը 8ին (Ը. Թ.) ի Ս. Խաչ Եկեղեցւոջ Իւսկիւտարի, ուր փոխադրուած է արդէն հանգուցելոյն մարմինը, և անտի տեղւոյն գերեզմանատունը տարուելով անդ պիտի ամփոփուի:

Իւսկիւտար, 1899 մարտ 11/23

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ փետրվար ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս:

Նորին Ս. Օծութիւն Տ. Տ. Մկրտիչ Սրբազնագոյն Կաթողիկոս ամենայն Հայոց 300 րուպլի, 3789 ղրշ., Մի քանի մարդասէր անձինք՝ ձեռամբ Մըթըր Ուիթոլի 30 օսմ. ոսկի, 3240 ղրշ., Ատրպազարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն մէջ շրջագայած պնակաց հասոյթ, ձեռամբ գանձապետ Ցովհաննէս էֆ. Թիւլպէնտճեանի 2500, Շիրինեան Եղբարք 324, Ձեռագործի մը վիճակահանութենէ գոյացած՝ ձեռամբ Օր. Քրիստինէ Հիւնքեարպէյէնտեանի 220, Համբարձում էֆ. Մէնգիլեան 216, Տոքթ. Խնդիրեան էֆ. փետրվար ամսական 216, Կարապետ էֆ. Հէլվաճեան Սիվրիհիսարցի 162, Տ. Տաճատ քահանայ Փաշայեան՝ 108, Բարեսէր ոմն բնակեալ յԱտաբազար, իր որդւոյն ամուսնութեան առթիւ 108, Եղբարք Տէր Աճարոնեան Պրուսացի, ձեռամբ Տրդատ քահանայի Կէօքէյէն 60, Բարեպաշտուհի Տիկին մը ըստ իր ուխտի 54, Արմենակ էֆ. Միասէրեան ի յիշատակ իր հանգուցեալ եղբօր Տիգրանայ 54, Ցակոբ էֆ. Պահրի 40, Օր. Եւգինէ Քէմճեան 40, Տիկին Մաքրուհի Միրասեէտեան 40, Գարեգին էֆ. Պասմաճեան յունվ. և փետրվ. ամսական 20, Գրիգոր էֆ. Փափազեան յունվ. և փետրվար ամսական 20, Բարեսէր ոմն 20, Օր. Նուարդ Քէմճեան 10: Ընդամէնը տասն մէկ հազար երկու հարիւր քառասուն և մէկ (11241) ղրշ.:

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Գ. Մ. ԱԼԹԱՔԵԱՆ (Շառուեակելի) — Ատենապետ ՊԱՏՐԻԿ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Կրօնական Ժողովոյ որոշման համեմատ, Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան՝ վաղը, ուրբաթ, դպրութեան չորս աստիճան պիտի տայ ընծայացու Տիրացու Մաքսուտ Գալֆաեանի և 10 երգեցիկ մանկանց: կանանց ալ յատուկ քարոզ պիտի խօսի Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյն մէջ: Նոյնպէս, շաբաթ առաւօտ, Ն. Գերապատուութիւնը սարկաւագութեան աստիճան պիտի տայ յիշեալ ընծայացուին և յառաջիկայ կիրակի, 14 մարտ, քահանայ պիտի ձեռնադրէ զայն:

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Կէտիկ-Փաշայի

Վ. Ատենադպիր ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԱՅՑԵԱՆ — Ատենապետ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԷՔՍԻՐՃԵԱՆ

11 մարտ 1899 Կէտիկ-Փաշա

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Միւթէմայիզի ատեան տրուեցաւ ոստիկանութեան քննիչ Հաճի Սալիհ էֆ.ի և Ղալաթիոյ ոստիկանապետ Շէմսէտտին էֆ.ի:

—Պուքրէշի օսմ. դեսպանատան Գ. քարտուղար անուանուեցաւ Բեդերսպուրկի օսմ. դեսպանատան Գ. քարտուղար Թէֆիք էֆ: Քէօսթէնճէի օսմ. փոխ-հիւպատոս անուանուեցաւ Կարսի փոխ-հիւպատոս Էմին պէյ, որուն յաջորդեց Օմար Մամուլի դիւանին քարտուղարներէն Րիֆաթ պէյ: Քիրմանշահի օսմ. փոխ-հիւպատոս անուանուեցաւ Քէօսթէնճէի փոխ-հիւպատոս Բաղըպ պէյ:

—Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ծովային ոստիկանութեան քննիչ Սալիհ պէյի:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսեր կողմէ նուիրուած թնդանօթը Վեհ. Սուլթանին արտօնութեամբ՝ թնդանօթարան ղրկուեցաւ: Այդ թնդանօթը պիտի փորձուի և Թօփհանէի մէջ շինուելիքներուն իբրեւ նմուշ պիտի ծառայէ:

ՊԵՐԼԻՆԻ մէջ Վիլհէլմ Բ. Կայսեր հովանաւորութեամբ մայիսին գումարուելիք Թոքախտի բժշկական համաժողովին համար օսմ. պատուիրակ կարգուած են բժշկական վարժարանին ուսուցիչներէն Ֆէյզի փաշա և դեր-գնդապետ Ճէլալ Խալիլ պէյ:

ՌՈՒՍ դեսպանատան երէց Տ. Պօրիս Բեդերսպուրկի աստուածաբանական ակադեմիին տեսուչ կարգուած ըլլալով, յառաջիկայ չորեքշ. պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս: Տ. Պօրիսի հոս յաջորդած է Վլատիմիրի կղերական վարժարանին տնօրէն Տ. Եոնաս որ երկուշաբթի Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ: Տ. Պօրիս մօտերս եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի:

ՊԷԼԿՐԱՏԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԸ.— Պէլկրատի օսմ. դեսպանատունը, կ'ըսէ Մօնիթէօռ, սերպ լրագիրներուն մէջ զեկոյց մը հրատարակելով բոլորովին կը հերքէ Պէլկրատի լրագրի մը այն լուրը թէ Սերպիոյ մայրաքաղաքին օսմ. դեսպան Ֆեթհի պէյ, որ անձնական գործերու համար արձակուրդով Կ. Պոլիս կը գտնուի, ետ կանչուած ըլլայ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը հրամայեր է Տայրայի Քասայէն 50,000 եգիպտական ոսկի յատկացնել Գահիրէի Րիֆայի մզկիթին շինութիւնը աւարտելու համար: Ն. Բարձրութիւնը այս հրամանը տուած է, մանչ զաւակ մը ունենալուն առթիւ:

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ իշխանին նուիրուած Թիմսահ զբօսանաւը տանող սպաները ու նաւազները երեքշաբթի ճամբայ ելեր են մայրաքաղաքս դառնալու համար:

1855Ի ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.—1855ի հարիւրէն չորս տոկոսաւոր փոխառութիւնը հարիւրին երկուքուկէսի զեղչելու համար անգլիական կառավարութեան, Պ. Ռոչիլտի ու Լոնտոնի օսմ. դեսպանին միջև կատարուած բանակցութիւնները աւարտեցան: Այդ գործողութեամբ օսմ. կառավարութիւնը 600,000 ոսկիի շահ մը պիտի ունենայ:

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ զինուորական սպայ Պ. Ֆիշէր որ օսմ. ծառայութեան մէջ մտած է, Սպարապետի Դրան պիտոյքներու ճիւղին մէջ պիտի պաշտօնավարէ հազարապետի աստիճանով: Հազարապետ Խալիտ պէյ որ Գերմանիոյ մէջ բանակին յատուկ հացի պատրաստութեան եղանակը սորված է, Ֆիշէր պէյի օգնականը պիտի ըլլայ:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀՊԱՏԱԿՆԵՐԸ.—Արտաքին գործոց նախարարութիւնը, կ'ըսէ Մօնիթէօռ, պէտք զգացած է մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմել՝ ռուսական հպատակներու վերաբերեալ կարգ մը գործերու կարգադրութիւնը փութացնելու համար:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷՆ կարգ մը ցեղեր Թուրքիա գաղթեր են:

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Առողջապահական քննիչ տոքթ. Քոչոնի էֆ. որ Ճիտտէ կը գտնուի, նոյն վարչութեան տեղեկագրեր է Ճիտտէի մէջ ձեռք առնուած առողջապահական միջոցները: Մէքքէ գացող ուխտաւորները Ճիտտէի մէջ քսանչորս ժամէն աւելի պիտի չմնան: Հիւանդութեան ախտանիշեր ցոյց տուողները Ճիտտէի մէջ պիտի դարմանուին: Քաղաքին իւրաքանչիւր թաղերը մասերու պիտի բաժնուին, մէկ մէկ բժիշկի հսկողութեանը տակ: Հիւանդապահ կիներ պիտի յատկացուին ժանտախտէ վարակուող և մեռնող կիներուն համար: Թաղերու մուխթարները անմիջապէս պիտի տեղեկագրեն ժանտախտի դէպքերը, որպէս զի ապանեխում կատարուի և վարակուած տուները քառասուն օրուան քարանթինայի ենթարկուին:

Ճիտտէի մէջ հիւանդանոց մը պիտի կառուցուի ժանտախտէ վարակուողներու համար։ Մեռնողները մասնաւոր գերեզմանատան մը մէջ պիտի թաղուին առողջապահական կանոններու համաձայն։

—Երեքշաբթի օրը Ճիտտէի մէջ ժանտախտէ չորս մահ պատահեր են։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ.—Նախարարաց Խորհուրդը նկատողութեան առած է Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին մէկ տեղեկագիրը թէ Քաղաքապետութեան ծախքերը աւելցած և հասոյթները անբաւական ըլլալով, հարկ է Պետական Խորհուրդին մէջ յանձնաժողով մը կազմել նոյն պաշտօնարանին ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար։

ԵԼՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովին որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, նահանգին կարեւոր տեղերը կառուցուելիք զինուորական պահականոցներու շինութեան ծախքը Սպարապետի Դիւան կողմէ պիտի վճարուի։

—Նոյն յանձնաժողովը տեղեկագրեր է նաև Սանաայի ու Հոտէյտայի մէջ արհեստի վարժարաններ կառուցանել և ծախքին համար ալ տուրք մը առնել Եէմէնէն արտածուած խաշուէներու իւրաքանչիւր օխայէն։ Այդ տեղեկագիրը նկատողութեան առնուած է Ձեռնհաս Իշխանութեան կողմէ։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Մախսուսէի Ասիր ու Դաքըլաճ շոգենաւերը Սուէզէն անոյշ ջուր տարեր են Եանպու՝ ուխտաւորներու համար։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Կ. Պոլսոյ դեսպաններուն կողմէ եղած դիմումներուն վրայ, կ'ըսէ Սթամպուլ, Բ. Դուռը հրահանգ տուեր է որոնց որ անկ է աւելի փութով կատարել մաքսատանց ձեւակերպութիւնները՝ Թուրքիա ներածուած ապրանքներուն համար։ Ձեւակերպութեանց յապաղելուն պատճառով, կը յարէ Սթամպուլ, Կ. Պոլիս բերուած ապրանքները մաքսատուններէն ժամանակին չեն կրնար հանուիլ և երկար ատեն քարափներուն վրայ և մավունաներու մէջ կը մնան, ինչ որ մեծ վնաս կը պատճառէ վաճառականութեան։

ԿԱՆԵՓԻ գինը բարձրացած էր առջի օրը Եւրոպայի մէջ։

ԱԼԻՒՐԻ գինը Ռուսիոյ մէջ 30 կոպէկ ինկեր է։

ԻԶՄԻՐԻ Խըտմէթ լրագիրը որ դադարման դատապարտուած էր, ներման արժանացած ըլլալով՝ վերստին հրատարակուիլ սկսաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ վարչական նոր Խորհուրդը հրահանգ ղրկեր է բոլոր նաւամատոյցներուն որ շոգենաւերուն ժամանումէն հինգ վայրկեան առաջ սուլիչով իմաց տան, ուղեւորները ժամանակին առնեն տոմսակները և շոգենաւերը նաւամատոյցէն բացուելէն առաջ նորէն ետ չդարձուին ուշ հասնող ուղեւորները առնելու համար։

—Քոնսքանթինուբոլիս կը հերքէ այն լուրը թէ տոմսակներու գնոյն վրայ հարիւրին երեսուն զեղչ մը պիտի ըլլայ։

ՄԻԼՔԻԷ վարժարանին մէջ մարզանարանի տեղ մը պիտի շինուի, որուն համար 40-50,000 ղրշ. ի ծախք հաշուուած է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Կրթական Նախարարութեան յանձնարարուած է կանոնագիր մը պատրաստել որպէս առեւտրական վարժարանը մտնող ուսանողներու ծնողքներէն ստորագրութիւն առնուի թէ իրենց զաւակները երբ շրջանաւարտ ըլլեն՝ պէտք է անպատճառ առեւտուրով զբաղին։ Այս որոշման պատճառը սա է թէ նոյն վարժարանի շրջանաւարտները փոխանակ առեւտրական ասպարէզը մտնելու կառավարական պաշտօններու հետամուտ կ'ըլլան։ Իգտամ այս առթիւ կը յորդորէ նոյն ուսանողները որ վաճառականութեան հետեւին։ Բոլոր վարժարանաց աշակերտները, կ'ըսէ, կառավարութեան պաշտօնեայ ըլլալ կ'ուզեն. եթէ այդպէս ըլլայ, գանձերը բաւական չեն ըլլար անոնց ամսական տալու։ Իգտամ կը հարցնէ որ եթէ առեւտրական վարժարանի ուսանողները վաճառականութիւն չընեն, ստ. վաճառականութիւնը որո՞նց ձեռքը պիտի մնայ. բեռնակիրները՞ հետամուտ պիտի ըլլան այդ ասպարէզին։

ԴԱՏԱԿԱՆ պաշտօնարանին մէջ Հավալէ Միւտիրի Իպրահիմ պէյի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ նահանգաց դատական քննիչներու կողմէ ղրկուած տեղեկագիրները քննելու համար։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնը պատրաստած է ընդարձակ վիճակագրութիւն մը որուն համաձայն ելմտական 1310 տարւոյն մէջ հեռագրական հասոյթը եղած է 71,618,251 ղրուշ 38 փարա և ծախքը՝ 26,034,037 ղրուշ 5 փարա։ Նոյն տարւոյն հեռագրական թելերուն երկայնութիւնն է 35,000 քիլոմեթր և ընդհանուր հեռագրաթելերունը 637 քիլոմէթր 789 մէթր։ Կայաններուն թիւն է 730, պաշտօնեաներունը 4248 և քաշուած հեռագիրներունը 3,124,168։ Թղթատարական ճիւղին նկատմամբ ալ սա տեղեկութիւնները կան.— Թղթատարական բոլոր ճամբաներու՝ երկաթուղիով, ծովով ու սուրհանդակի միջոցաւ երկայնութիւնն է 60,339 քիլոմէթր, փոխադրութեանց միջոցներու թիւն է 23,354. կայաններունը 1018, պաշտօնեաներունը 1852, սուրհանդակի կայաններունը 234 և ատոնց մէջ գտնուած ձիերունը՝ 1100 ու կառքերունը՝ 112։ Ներքին պաշտօնական առաքումներն են 3,208,950 և ոչ-պաշտօնականները 9,922,890։

ԵԳԻՊՏԱՑԻ Ճէմիլ փաշա Թոսուն Իզմիրէն անցնելու միջոցին յիսուն ոսկի նուէր տուեր է հոն գտնուող խալամ գաղթականներուն համար։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.—Իզմիրի Անեօկ լրագիրը կ'ըսէ թէ մինչդեռ Կ. Պոլսոյ մէջ մանր դրամի նեղութիւն կը քաշուի, Իզմիրի մէջ ընդհակառակը մանր դրամը այնչափ շատ է որ մէճիտիէին ու ոսկիին տարբերութեան գինը բարձրացած է։ Անեօկ այս վիճակին պատճառ կը համարի դրամներու հաւասար գին մը չունենալը։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Վերջերս Իզմիր ժամանած 120 խալամ գաղթականներ որոնց 28ը այր և 92ը կին, յարմար տեղեր զետեղուած են։

ՍԷՆԱՅԻ վարժարանէն այս տարի շրջանաւարտ եղած 17 ուսանողներու վկայականները բաշխուեցան անցեալ օր. նաև 17,000 ղրշ.էն աւելի դրամական պարգեւ մը։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ հէլլենական նորընտիր հիւպատոս Պ. Անարկիրոսի պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

ԿՏԱԿ ՄԸ.— Իզմիրի քարափներուն տնօրէն վախճանեալ Պ. Տիւսի 40,000 Ֆր. կտակեր է Իզմիրի հիւանդանոցներուն։

ՏԷՐՍԻՄԻ Աշիրէթներէն տասնըվեց տղայ ալ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, պիտի ընդունուին Աշիրէթներու վարժարանը։

ԲԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ.—Մայրաքաղաքիս բարձր դասու յոյն ընտանիքներէն քանի մը երիտասարդ հետեւոտն Բարիզ պիտի երթան 1900ի արուեստահանդէսը այցելելու համար։

ԻՑՆԷՊՈԼՈՒԻ Ապանէ գիւղախումբին մէջ անցեալները լեռան մը կտորը՝ 120 կանգուն երկայնութեամբ և 150 կանգուն լայնութեամբ՝ ձիւնի ու անձրեւի ազդեցութեամբ փլեր է, բայց բարեբաղդաբար մօտը գտնուած տուները չեն վնասուեր, որով մարդու կորուստ չէ պատահեր։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ Բասէն գաւառակին մէջ Ճամէտանլը Աշիրէթէն Լէզգօղլու Մէհմէտ իր տասերեք ընկերներով, անցեալները նոյն գաւառակին գիւղերէն դրամ և գոյք հաւաքելու համար պտտած ատեն լեռան մը կողէն ձիւնի խոշոր կոյտ մը գլորելով անոնցմէ եօթը հոգի տակը մնացեր ու մեռեր են։

Այս դէպքը Էրզրումի կառավարութեան տեղեկագրուած ըլլալով, հնազանդութեան մէջ մնացողները ազատուեր կարելի է նոյն գաւառակին զայմագամութեան որ այդ մարդերը եթէ գիւղացիներէն բան մը առած են, ետ տրուին. ողջ մնացածները ձերբակալուելով օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկուին և հարկ եղածը գործադրուի որպէս զի ասկէ վերջը գիւղացիներէն դրամ և այլ հաւաքելու պէս անկարգութիւններ չգործուին։

—Վերջերս Բասէնի մօտ Մէհմէտ Ալիի համբուն վրայ մուրացիկի հագուստով Հայ մը գտնուեր է ցուրտէն մեռած, բայց ո՛վ ըլլալը կարելի չէ եղած որոշել։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Կէօրէլէ գաւառակին մէկ գիւղին մէջ Իմամօղլու Մուստաֆա, Ալի, Օսման և Մահմուտօղլու Մուստաֆա անցեալները ոչխար արածելու ատեննին ձիւնի կոյտի մը տակ մնալով Մահմուտօղլու Մուստաֆային զաւակներ մեռեր են իրենց 40 ոչխարներով։ Մուստաֆայի ոտքերը սառած են եղեր։

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ ՁԷՆԹ.—Իզմիրի մէջ անցեալները Մէհմէտ ու Մուստաֆա անուն երկու անձ գիշեր ատեն նաւակով ցամաք հաներ են երեք կրակ հրացան ու 460 փամփուշտ զորս տան մը մէջ պահեր են, բայց ոստիկանները իմանալով գրաւեր են այդ հրացանները ու փամփուշտները։

ԴԱԳԱՂԸ ՍՐԱՀԻ ՋԱՐԴ.—Իզմիրի մէջ միջին տարիքով հարուստ յոյն մը իւր յատուկ զարդարուն դագաղ մը շինել տալով տանը սրահին մէջ դրեր է։

ԵՂԵՌՆԱԳՈՐԾ ատեանը երէկ չորս տարուան տաժանակիր աքսորութեան դատապարտեց Ռէճէպ անուն վաղեմի չարագործ մը որ երկու տարի առաջ Գուրուչէշմէի բարձրերը Ֆաիզ էֆ.ի քէօշկին մօտ գտնուած սենեակէ մը գողութիւն ըրած էր։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Էյուպի մէջ, առջի օրը, Ահմէտ անուն եօթանասուն տարեկան ծերունի մը ինքզինքը տանը ջրհորը նետելով անձնասպան եղեր է։

ՉԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԻԺԸ.—Լիբանանի մէկ գիւղին մէջ վերջերս տարօրինակ դէպք մը պատահեր է։ Գիւղացի մը գետին մը ծախած և դրամը գանձած ըլլալով տուն կը տանի և կնոջը հետ խորհրդակցելով կ'որոշեն իրենց նորածին մանկան օրօրոցին մէջ պահել։ Քանի մը չարագործներ իմանալով գիւղացիին տեղ ծախած և դրամ առած ըլլալը, գիշեր մը տունը կը մտնեն կողոպտելու համար։ Տղան կ'արթննայ ու կը սկսի լալ. չարագործները զայն օրօրոցով տունէն դուրս կը հանեն որպէս զի ծնողքը չիմանան։ Այդ միջոցին ծնողքն ալ կ'արթննան և բնականաբար օրօրոցը գտնելու համար դուրս կ'ելլեն։ Չարագործները առիթէն օգտուելով ներս կը մտնեն, բայց յանկարծ տանը երդիքը կը փլի և չարագործները տակը մնալով կը մեռնին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ առջի գիշերը գտնուած վիրաւորն է ոստիկան Ահմէտ էֆ.։ Չարագործն է Սէնայի վարժարանին նախկին շրջանաւարտ կահագործ Էմին։ Ոճրին պատճառը սա է թէ Էմին, Զօրլու Եանիի երդեցիկ սրճարանին մէջ աղմուկ յարուցած ըլլալով, Ահմէտ էֆ. զայն դուրս հաներ է։ Էմին ալ դաշոյնով վիրաւորեր է զայն փորէն։ Ահմէտ էֆ. առջի գիշերը մեռեր է առած վէրքէն։

ԵՐԵՔ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երեկ գիշեր ժամ 7ին Գումգաբուի Եոգուշի մէջ հրդեհ ծագելով չորս փայտաշէն տուներ այրեցան։ Հրդեհը սկսած էր Մօսքովա անուն կնոջ մը տունէն։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ հաղորդուած.

Կայս. Իրատէով հաստատուած շերամաբուծական մրցումները՝ 1315 (1899) տարուան ընթացքին մէջ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ երկու կեդրոններուն մէջ որոնց իւրաքանչիւրը որոշ սահման մը ունի։

Պրուսայի մէջ.— Այս սահմանը կը տարածուի Պրուսայէն Քէօթէլ, Քէօթէլէն Տէմիրթաշ, Տէմիրթաշէն Կէշիտ, Կէշիտէն Օտունլուք և Չէքիրկէ և այդ տեղերէն Պրուսա, Պրուսայէն Բազարքէօյ և շրջակայ գիւղերը՝ Չէնկիլէր, Միւսլիմ և Կայըր-Միւսլիմ Սէօյէզ։

Էտիրնէի մէջ.— Էտիրնէ քաղաքը, ինչպէս նաև Տէմիրթաշ, Քարա Աղաճ և իր շրջակաները, Օրթաքէօյ, Ճիսրը Մուստաֆա Փաշա, Կիւմիւլճինէ և Դէտտաղաճ, Իզմիթի գաւառակ, Պաշէշքէլէ և Եալովա։

Այն շերամարոյծները որոնք կը փափաքին մասնակցիլ այս մրցումներուն, հրաւիրուած են մատուցանել իրենց խնդրագիրը՝ օրինական դրոշմաթուղթով, Հանրային Պարտքի վարչութեան իրենց շրջանակի մասնաճիւղին, առ առաւելն մինչեւ ներկայ մարտ ամսուն վերջը (Հ. Տ.)։

Մրցակիցները կրնան իրենց հունտերը Թուխսի դնել, առ առաւելն մինչեւ առաջիկայ 10/22 ապրիլ, բաց ի այն պարագայէն՝ ուր աննպաստ օդերու պատճառաւ թթենիներու բողբոջումը ուշացած ըլլայ։

Մրցակիցներու աղերսագիրները պէտք է գիւրընթեռնելի կերպով կրեն իրենց անունը, մականունը և հասցէները, ինչպէս նաև Թուխսի դրուելիք հունտերուն քանակութիւնը և շերամատածութեան տեղը։

Մրցակիցները կրնան ապրիլ 3)15էն՝ իրենց շրջանակի Հանր. Պարտքի Վարչութեան մասնաճիւղին տանիլ թուխսի դնելիք հունտերնուն ամբողջութիւնը. այդ հունտերը պիտի կշռուին և անոնց քանակութիւնը պիտի նշանակուի իւրաքանչիւր շերամարոյծի անունին առջեւ։

Մրցակիցները իրենց շերամատան մէջ միայն մէկ ցեղէ շերամ կրնան տածել. ասկէ զատ տածումը պարտաւոր են ընել կամ Տոնտոլայի դրութեամբ, կամ Քավալլեի և կամ ուրիշ ո՛ և է դրութեամբ որ կը միացնէ տածման երկու կերպերը, այսինքն, անպատճառ շերամները պէտք է էթաժէրներու վրայ տածել։ Այս պատուէրները անտեսող մրցակիցները չպիտի կրնան մրցումին մասնակցիլ։

Չափէ վարձատրուին այն շերամաբոյծները՝ որոնք տածումը կատարեն 40 օրէ աւելի ժամանակամիջոցի մը մէջ. չպիտի վարձատրուին նաև անոնք՝ որ չը պիտի կրնան 25 կրամ հունտի ունկիով առ նուազն 50 քիլօ թարմ խոզակ պատրաստել Պաղտատի տեսակէն, և առ նուազն 40 քիլօ դեղին տեսակէն, որուն արտադրութեան համար մէկ քիլօ բոժոժաւոր մետաքսի հաշուով պէտք կայ 10 քիլօ թարմ խոզակի. չպիտի վարձատրուին նաև անոնք՝ որոնց հունտերուն վրայ՝ ծանօթ հիւանդութիւններէն մէկը տեսնուի տածման միջոցին։

Վարձատրուած շերամատաններէն իբրև առաջնակարգ պիտի նկատուի և անոր համեմատ վարձատրութիւն պիտի ստանայ ան՝ որ մասնաւոր անճամբման մը ունենայ որոշ բարեխառնութեան մը պահպանման և օդափոխումի համար, ու դեղին տեսակին համար մէկ ունկիէն 60 քիլօ և Պաղտատի տեսակին համար ալ 85 քիլօ խոզակ պատրաստէ, որուն արտադրութիւնը՝ մէկ քիլօ բոժոժաւոր մետաքսի հաշուով առնուազն 8 քիլօ 750 կրամ թարմ խոզակի կարօտի։

Իւրաքանչիւր մրցակցի խոզակները ցախաստան ելլելէն 10 օր ետքը միայն վար առնուելով, պիտի կշռուին ու խառնուին։ Միեւնոյն օրը, խառնուելու գործէն զատ, վար պիտի դրուին նաև 2 քիլօ խոզակ՝ որոնք մանրանի մը պիտի յանձնուին բոժոժաւոր մետաքսը հանուելու համար։

Մրցակիցները երկու կարգի բաժնուած են.—Ա. կարգը՝ շրջաբերութեան պիտի հանէ առնուազն 75 կրամ հունտ։—Բ. կարգը՝ առնուազն 25 կրամէն մինչեւ 74 կրամ հունտ։

Այս երկու կարգերուն առաջինէ ինը մրցակիցներուն միջեւ պիտի բաժնուին 135 օսմ. ոսկիի վարձատրութիւններ և ինը խոշորացոյց։

Այդ վարձատրուողներուն մէջ առաջին հանդիսացողը պիտի ստանայ նաև արուեստից շքադրամ։

(Ընդհ. Տնօրէնութիւն)

9/21 մարտ 1899 1—7

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

1899 Տարւոյ

Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի ազգային Հիւանդանոցի

ԳԻՆ 2 ՂՐՇ.

Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր խան, միջին յարկ թիւ 48, 49, 50։ (Կճիֆ)

Հեռագիր

ԼՈՆՏՈՆ, 22 մարտ.— Նիկէլի խնդրոյն համար Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը երէկ իրիկուն ստորագրուեցաւ Լորտ Սոլզպէրիի և Լոնտոնի ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպոնի կողմէ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զարը յայս յայտնեց թէ Չինական խնդիրներուն համար բարեկամական համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ։

ԿԱԼԿԱԹԱ.— Ժանտախտը կ'աւելնայ։ Վերջին շաբթուն 218 հոգի մեռան, մինչդեռ նախորդ շաբթուան մահերու թիւը 68 էր։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Հավանայէն կը հեռագրեն թէ մարտ 18ին ոստիկանութիւնը հաւաքում մը ցրուել ուզելով, շփոթութիւն մը ծագեր է։ Երկու կողմէն հրացան պարպուեր է։ 30—50 վիրաւորեալներ կան որոնց երեքը մեռած են։ Շատ մարդ ձերբակալուած է։ Մարտ 19ի գիշերը նորէն այդ տեսակ դէպք մը պատահեր է։ Երկու ոստիկան սպաննուեր են։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ կառավարութիւնը որոշեց ճանչնալ Քուպայի պարտքը որ մէկուկէս միլիար ֆր.ի կը հասնի։ Այդ պարտքին տոկոսին համար 15 միլիոն ֆր. պիտի վճարուի։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Ուինտսորի օթէլին հրդեհէն վնասուողներէն մէկ մասը որոշեր է 60 միլիոն ֆր.ի հատուցում պահանջել օթէլին տիրոջմէն։ Պահանջուելիք ամբողջ վնասին գումարը 300 միլիոն ֆր.էն աւելի կ'ենթադրուի։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 22 մարտ.— Երեսփ. ժողովին մէջ հակահրէական երեսփոխան Պ. Լազի հարցապնդում ըրաւ կառավարութեան՝ Բըթի Պըրիզի մէջ հրատարակուած յօդուածի մը համար ուր ըսուած էր թէ Բարիզի ռուսական նախկին դեսպան Պառոն տը Մորէնհայմ արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Հանոթոյի ծախած ըլլայ՝ Տրէյֆիւսի գործին վերաբերող թուղթեր։

Նախարարապետ Պ. Շառլ Տիւփիւի պատասխանեց, անմիտ թշնամանք կոչելով այդ ամբաստանութիւնները. գովեց Պառոն տը Մորէնհայմը, ըսելով որ սասնըչորս տարուան պաշտօնավարութեանը մէջ աշխատած է պատրաստել ֆրանքառուս համաձայնութիւնը։ Պ. Տիւփիւի նշաւակեց այդ յօդուածը։ Ժողովը ծափահարեց նախարարապետին խօսքերը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Ռուսիոյ և Սերպիոյ միջեւ մերձեցում մը մօտալուտ է։ Կ'ըսուի թէ Պելկրատի արքունիքին և ռուս դեսպան Պ. Եատովաքիի յարաբերութիւնները լաւ վիճակ մը պիտի ունենան, որչափ ատեն որ Միլան նախկին թագաւորը չմիջամտէ Սերպիոյ քաղաքական գործերուն։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր տեղի ունեցաւ Քրէտի Ֆոնսիէի համայնքներու 1892ի փոխառութեան պարտաթուղթերու վիճակահանութիւնը։ 456,506 թիւը շահեցաւ հարիւր հազար ֆր.։

Վիշիի ջուրը խմած պահուն, պէտք է խնամքով պահանջել Վիշի Սելէսթէն, Վիշի Կռանտ Կրիլ կամ Վիշի Օբիթալ աղբիւրներէն մէկուն անունը՝ որոնք երեքն ալ կը գտնուին ուղղակի Ֆրանսական կառավարութեան հսկողութեան տակ։ Երբ անկարելի ըլլայ այդ աղբիւրներու ջուրէն գտնել, մարդ կրնայ ինքնին սքանչելի կազձօղի ջուր մը պատրաստել Վիշի-էթայի քոմբրիմէներով՝ որոնք հարիւր հատ պարունակող սրուակներով կը ծախուին բոլոր դեղարաններու մէջ։ Զգուշանալ պէտք է սակայն կեղծերէն ու մանաւանդ պահանջել Վիշի-էթայի նշանը։

ԱԶԴ

Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութեան

Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Սագըզի Քարափներուն ու Նաւահանգստի Ընկերութեան կողմէ հրապարակ հանուած 100 ֆրանքնոց 12500 բաժնեթուղթերու (թիւ 12.500) տէրերուն թէ դրոշմաթուղթի տուրքը բատ օրինի վճարուած ըլլալով, կրնան իրենց թուղթերը ներկայացնել Պալքբանէի Ղալաթիոյ Նէզարէթին, ուր դրոշմաթուղթի վերաբերեալ ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին կանոնագրին համաձայն և առանց ո և է ծախքի։

(Ընդհ. Տնօրէնութիւն)

8/20 մարտ 1899 2—3

* * *

Այսօր տեղի ունեցած առժամեայ նուազուրդը հետեւեալ արդիւնքը տուած է.—Քարափի ածուխին թոնօն 30 շիլին, տրուած ու կշռուած Հանրային Պարտքի Պոլսոյ պաշտօնատան մէջ։

Անոնք որ կը հաւանին հարիւրին երեք զեղչ մը ընել, հրաւիրուած են վարչութեան կեդրոնը՝ Պոլիս, ներկայ մարտ ամսուն 13/25ի օրը, ժամը 9ին (Ր. Թ.)։

9/21 մարտ 1899

Եքե կուգէք

ԱՌՈՂՋ ՈՒ ԵՐԿԱՐ ԱՊՐԻԼ

Կարդացէ՛ք

ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	02
Ամէնէն բարձր գին	»	25	05 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	38
Ռումէլիի Երկթ. զոց.	Ֆր.	120	62
Ամէնէն բարձր գին	»	121	25
Ամէնէն վար գին	»	118	87

ԲԱՑՈՒՄ 11 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Բ. Կ.	25	07
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	120	62
Օսմանիյէ		407	—
Ռէժի		290	—
Օսմ. Պանքա		12	—
Քուէտի ժէնէրալ Օթթ.		6	20
Երկրագործական Պանքա		7	
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	4	38
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	17
Թրամուէյ բաժնեթ.		723	—
» ժուիսանս		232	—
» պարտաթ.	Ֆր.	502	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	298	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	273	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Քոլ էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	84	20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	55

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	25
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	84
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սէռի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	46	63
» » » Գ.	»	27	—
» » » Դ. բաց.	»	22	56
» » » Դ. զոց.	»	22	63
Փոխառութիւն Գասապա	»	84	—
Օսմ. 3 1/2 0/0	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	63
Այտընի երկաթուղի	»	12	—
Եգիպտական Միացեալ	»	107	25
Անգլ. Քոնսոլիտէ		110	75
Հելլենական 5 0/0	»	44	25
Մոնոբոլ հելլենական 4 0/0	»	51	—
Ռանթ » 4 0/0	»	38	25
Պուլկ. փոխառ. 6 0/0 1888	»	95	—
» Նոր » 6 0/0 1892	»	91	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	485
Դրամազեղչ	»	3	—

ԲԱՐԻԶ, 22 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. բաց.	Ղրշ.	22	70
Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. զոց.	»	22	90
» » » Բ.	»	46	70
» » » Գ.	»	26	75
Օսմանիէ	»	407	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	120	—
Օսմ. Ռէժի	»	290	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	567	—
Ֆրանս Ռանթ 3 0/0	»	102	30
Քրէտի Լիոնէ	»	903	
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	95	25
Սպանիական արտաքին	»	58	45
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	220
Դրամազեղչ	»	03	—

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Մարտ

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	119	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	350

ՎԻԵՆՆԱ, 22 Մարտ

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	63	25
Օսմ. Ռէժի	»	132	—

ՄՈԴԱԿԱՆ ՀՐԱՊՈՒՐԻՉԸ

Շատ անգամ խանութի մը կամ վաճառատան մը ապրանքներէն աւելի, Բռովելաներն են որ յաճախորդը իրենց կը քաշեն. ա՛տ սիրեր անցորդը խանութին ճակատը կամ քովը շրջանակուած զարդարուն գիրերէն հրապուրուած ներս կը մտնէ ո՛և է առարկայ մը կամ նիւթ մը գնելու համար

Բօլ Զրաք նկարչատունը, որ հաստատուած է Ղալաթիա, Տէմիր խան, 26, ամէնէն աւելի կրնայ գոհացնել այդ կարեւոր պէտքը, կը շինէ ամէն տեսակ Բռովելաներ, ոսկեզօծ և արծաթազօծ, ապակիի, փայտի կամ թիթեղի վրայ շատ գունագեղութեամբ նկարելով գիրեր, զարդագիրներ, քանդակներ և պիտակներ, հիանալի ճաշակով մը և շատ դիւրամատչելի գիներով։ Բօլ Զրաք նկարչատունը կը պատրաստէ նաև ածխատիպ պատկերներ (գարագալէմ) ամենակատարեալ նմանութեամբ։

Դիմեցէք. ամէնէն աժանն է և ամէնէն գեղեցիկը։

ԱԶԴ

Հանրային Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ 200 թոնօ Ա. տեսակէ Քարտիֆ հանքածուխի հայթայթումը, վերջնական նուազուրդէն 8 օր ետքը յանձնելի՝ վարչութեան կեդրոնը, Պոլիս։ Ցանձնուած հանքածուխերը պիտի կշռուին Հանրային Պարտքի կեդրոնին մէջ։ Առժամեայ նուազուրդը պիտի փակուի մարտ 8/20, ժամ 9ին (Ր. Թ.) և հինգ օր պայմանաժամ պիտի տրուի 100ին 3 զեղչի մը համար։ Վերջնական նուազուրդը որոշուած է մարտ 13/25 օրը, ժամ 9ին, վարչութեան կեդրոնատեղին։

7—8 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

Մ. Մ. ՊՈՆՏ, ՍԷԼԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.

4, Բէօյիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա

Ապահովագրութեանց, առաքմանց և յանձնարարութեան գործակալներ

Գործակալը Լանքաշիր Ենշուրանս և ընկ.

» Թամիզի և Մըրսի Մարին Ենշուրանս ընկ.

» Վան Օրէն և ընկ. Լիվըրբուլ, Եօրօբէան և Ճէնէրալ Եըրօբէա։

Թղթակցութիւն բոլոր նշանաւոր քաղաքաց հետ. ծրարուած ապրանքներու աքսորում աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ, ամեն չափաւոր գիներով։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4րդ Երեսը

Տես Դ. երես՝ Պայըլ Հաուսի հրատարակութիւնները։

ԲԱԶԼ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձից Սթամպօլ Մահմուտ փաշա Ապուտ էֆէնտի, Եէնի Չարշի թիւ 5-6.

Վաճառատունս՝ իր առաջին հռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր խոստումներ գործադրելու կարող էր եւ հազարաւոր ազգային յաճախորդաց կողմէ քաջալերուած և փորձառութեամբ տեսնելով թէ արգոյ հասարակութենէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ որքան աւելի խնամեալ եւ ճաշակաւոր ի վաճառ հանէ իր հանդերձները, այսօր կը համարձակի՝ թէ իր կերպասներու ընտրութեամբ և թէ գործաւորաց վարպետութեան տեսակէտով յայտարարել թէ՝ գեր ի վեր է հրապարակիս բոլոր հանդերձեղէնաց տներէ և այնպիսի գներով որ յանձնարարեալ զգեստուց չափ լաւ ձեւուած և ճաշակաւոր ըլլալով հանդերձ, 40 0/0 շահ մը պիտի գտնեն վաճառատունս պատուաւորողները։

Բազլի նկմարգիրը, հրապարակիս ծանօթ չուխայի վաճառատան մը տէրերն ըլլալով, իրենց նպատակն եղած է տիպար հայ գործարան մը պատրաստել և միանգամայն չուխայի ապառումը բարձրացնել մեծաքանակի փոքրիկ շահով մը, յաճախորդաց թեթև բոլոր արհեստական շահերն. մեծ առաւելութիւն մը զոր բոլոր իր փոքրիկ մրցակիցներն անկարող են ցոյց տալ։ Ահա Բազլի անմրցելիութեան գըլխաւոր գաղտնիքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ թիւն 2 ղրուշ 112

ԲԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Հիմնեալ 1828—1829ին

1828 L'UNION DE PARIS

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՅՆ 97 Միլիոն

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ 137 Միլիոն

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն Սէլիմ էֆ. Քույումճեան

Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ. Տէր Ներսէսեան

Կ. Պոլիս, Ղալաթա, Թահտաքալէի խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ԱԶԴ

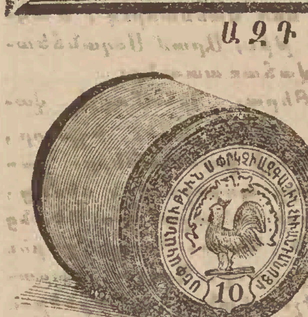

Ազգ. Հիւանդանոցի սեպհական մաքրագործանոցներու հնարիչը Մետրոպոլիտ այս անգամեր գրասենեակը ինչպէս նաև յիշեալ դերձաններուն վաճառման կեդրոնատեղին փոխադրած է Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ Բէնլըբոյ Իզմիրի օղլու խան թիւ 10. ուր կը գտնուին յիշեալ դերձանները մեծ և փոքր քանակութեամբ՝ և մինչեւ հիմայ եղած գնումները այնչափ մեծ զարկ մը առած են որ հայթայթիչ ընդարձակած է իր գործառութիւնը, միեւնոյն ատեն աժանցնելով գիները. մէկ խօսքով, աժան ապրանք, լաւ տեսակէն, որուն դէմ հրապարակի վրայ գտնուող վաճառականներէն ոչ ոք կրնայ մրցիլ և նոյն իսկ մրցիլ փորձել։

Կը յուսացուի որ բարեսէր տիկիններ և օրիորդներ ինչպէս նաև ազնիւ դերձակուհիներ և դերձակներ պիտի գործածեն այս ընտիր դերձանը գլխաւորաբար անոր համար որ առաւ օգուտ մը բրած պիտի ըլլան Ազգ. Հիւանդանոցին որուն ի նպաստ կը վաճառուի այս դերձանը. նպաստ ընել և օգտուիլ պարագայ մըն է որուն առիթը միշտ չի ներկայանար։

Կրպակներուն և մաքրանոցներուն իւրաքանչիւրին վրայ միշտ փնտռելու է վերի մարքան վրան աղաղով՝ որ արտօնուած է կայս. կառավարութենէն։

132 35—52

ԻԼԱՆ

ԽԱՅԻՆԼԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խաղինէլի Խասսաի Շահանէնէ միւպաաեւ օլըննաճաք միւթէնէվվի թիմար էաէվաթինըն միւնագասաբանա պաղըանըլըրօրընտան վէ մահըր հալը ըուվինին օնէէտինեի չէհարշէնպի կիւնիւ գարարը գալիտի վերիլէճէկլինտէն իթթասա թալիպ օլանլարըն Խաղինէի միւչպիրլիքհանեա կէլմէլէրի իլան օլոնուր։

Ֆի 10 մարթ, սէնէ 315

1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1.000.000

ՓԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, առաջ հրդեհի ապահովագրութեան մէ՛ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գ փաստը ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ շինուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչորութեամբ առորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒՐԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գծանյարկ Թիւ 1

ՊԱՑՊԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տպայոց -ւեսաբեր, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 դահեկան։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ նաեւ բարոյական և հրահանգիչ մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն պզտիկի։

Հաւաքումն վկայութեանց, երես 488, գին 4 դահեկան։

Ներածութիւն (մասն Ա.) երես 318, գին 10 դահեկան։

Ներածութիւն (մասն Բ.) երես 200, գին 7 դահեկան։

Բառարան Ս. Գրոց, երես 635, գին 20 դահեկան։

Պատմական ապացոյցք Քրիստոսի Յարութեան, երես 72, գին 20 փարա։

Քննութիւն «Աերոսի», երես 137, գին 1 դահեկան։

Քրիստոնէութիւն եւ հրաշք զարդիս, երես 75, գին 20 փարա։

Ցանուն Նորա, երես 206, գին 4 դահեկան։

Պատմութիւն բարեկարգութեան, երես 862, գին 28 դահեկան։

Կը ծախուի Պօյալ-Հաուսի գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րՍ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանը ֆոթօկրաֆ Վէրթ յուէկ, Պէյ Զըռռաթեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաասատիկ ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ցաւը զինելու և բուժման վերաբերեալ պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, ըստ նմանութեան չարթեւ, ծամելու, և ուղղ արտասանութեան երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թերաբուժեալ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ստանձնութեան։

Տ. Գ. Ջմեաններ կիրակի օրերն ալ, (ժամը ... ...) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (ժամը ... ...) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառցիներից կրնան գիմել իրենց բնակարանն, թիւ 1 ...

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամենէն ազդու դեղը պողպատն ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըմպելի նմաններուն մէջ ամենէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է Փրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀՕՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ԹՈՂԼԳՔՓ ՁԵՆՃԷԼ

Հէւլէ՛ խան, Թիւ 2—3, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

Քննիչ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ԳԱԼԻԳՈՄՈՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՋՈՒՐ

Մազերը, մորուքը և պեխերը ներկելու և պահպանելու յատուկ քիմիական մազի ջուր։

Վէն. Սուլթանի տորրագէտներէ Տօքթ. Սինկրոս էֆ.ի և քաղաքային բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն քիմիագէտ Ճէլալէտտին Օսման էֆէնտիի ընկերակցութեամբ պատրաստուած

Մեր հրապարակին վրայ ծախուած բոլոր ներկերուն մէջ ամենէն յաջողը և ամենէն դիւրին գործածուողն է։

Մազերուն կու տայ փայլուն և բնական գոյն, առանց մորթը արատելու։ Գործածման եղանակը և միւս մանրամասնութիւնները բացատրուած են տուփերուն հետ գտնուող յայտագրին մէջ։

Ընդհ. ներկայացուցիչ և մթերապահ բոլոր Թուրքիոյ և օտար երկիրներու համար, Պ. Թ. Սթավրաքի, սափրիչ, Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 158 Սիթէ տ'Ալէբի քով։

Պոլսոյ կողմը մեծ մասնաճիւղ, Մահմուտ բաշա, 131 Թիւ, Արամ Սօղանճեանի մազի ներկի վաճառատունը։

Կը ծախուի Բերա, Պօն-Մարշէ վաճառատան մէջ, ինչպէս նաեւ Իպիտոր, և Ֆիկարոյի սափրիչի խանութները։ Ղալաթիա, Գարաքէօյի պողաչաճին դիմաց, Պ. Ատամանտիտիսի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու Իքի Գաբուլը դեղարանը. Պալիւլ Բաբատոբուլոսի բրաժշտական գործիքներու վաճառատունը. Ֆրնտըքլը, Պ. Թէոտորիտիսի դեղարանը. Պէշիկթաշ Ջինճիրլի դեղարանը. Գատըքէօյ Իլիա սափրիչի խանութը. Սկիւտար գլխաւոր դեղարաններուն մէջ։ 146 34—52

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20 ի Կայս. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 82,500,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ — Ղալաթիա, Քուրքճի կրայ (Եփրոեւ Մոէտոոն) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՌԷՔՔԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆրանք 14.500.000
Պահեստի դրամ » 26.504.000
Տարեկան հասոյթ » 58.937.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒԻԼԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ։ Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անմիտխիս խան. 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը (... ... 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմըն Ցանկըեան խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա 194

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավլուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօլս Մարբուճճըլար, Զարշըլը խան, Թիւ 21

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 9.21 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 10 22 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ. հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 11 23 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 11/23 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 12 24 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 562

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլմօն Նաքօ, » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օստէն.
Քէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քօմիսէր

Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի Հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղղակի երթեւեկութիւն ... Լիվրփուլ և Արեւելեան գիծ

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Փօթնիա	4581
Եդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Քավոնիա	5587	Սարտինիա	2168
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2444
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոգօ	1855
Քէտար	1876	Քամպանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազզոնիա	1845		

Շէրբուր շոգենաւը, նաւապետ Քարպինէս, հոս հասաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ԺՈԼԻ գործակալատուն Thomas C. Joly Ալիքսքանտրը խան, Թիւ 401 Ղալաթիա 571

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	6 50 Պէշիկ.	— —	7 40 Պշկ.
— —	7 50 Պէշիկ.	— —	8 20
12 30 Պէշիք.	8 50 Եշ. Պ.	— —	9 —
1 15	9 35	1 15 Պէշիք.	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 15	10 15 Գզկ.
2 30	10 15 Պէշիկ.	3 5	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գզ. Գպ.	3 — Վոսփոր	10 40 Գզկ.
3 45 Ֆէրպ.	11 — Գզկ.	3 35	11
3 30	11 — Ֆէրպ.	4 — Գապ.	11 30 Գզկ.
4	11 20	4 30	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 30 Ֆէրպօլ	11 50
5 —		5 5	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէշիկ.	
5 30		5 45 Ֆէրպօլ	
5 50 Պէշիք.		6 15 Պշկ.	
6 15 Պէշիք.		7 — Գզկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	6 15 Պէշք.	— —	7 5 Պշ.
— —	6 50 Պշթ.	— —	7 40 Պշք.
12 30 Պշկ	8 — Պշթ.	— —	8 20
1 15	8 45	1 15 Պշկթ.	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 45	10 15
3 30	10 15	3 —	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 35	3 35	10 45
4 —	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօլ	11 20
4 45	11 10	4 45 Պէշք.	11 30 Ֆէրպ.
5 15 Ֆէրպ.	11 45	5 30 Պշ.	11 45
5 30	12 —	5 45 Ֆէրպօլ	12 15
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պէշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ բացի Կիր.է)
5 — » » բացի ուր.է
10 40 » »
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
2 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
4 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » անտի Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԲԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իսկիւտար

Ծան.—Օրը միզապատ եղած ատեն շոգենաւները իրենց ցանկուած ... [illegible]

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլ, Պօրտօյ, Մէքսիքոյանի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անունք	Թոնոյ	Անունք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Թեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Մարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	3000	Կառքընի	1500
Մերբօթիս	2500	Նիլէյն	1500

Ֆարօս շոգենաւը, նաւապետ Ռասս, ամսոյս դէպի 19ին Լիվրփուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ. Ուիթօլ խան

ՃԷՄՍ ՄՈՍ և Ընկ.

568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրփուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Բաթրգ-Լեան-Մարսիլիա երկաթուղագիծ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ճանապարհորդութեան համար

Նաւաբեռներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն ԹԻՄՈԹԷ ԲՐԳՈՒԼ

575 Թօփհանէ, քարափին վրա

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն էն 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. Նոյնպէս տարեվճարներու ետ տըրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա Յ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Քննիչ-Պատուիրակ Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Իօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	183
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօանօ	1685	Մարէնկօ	2273	Տաաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միրատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէքրօ	1300
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնդէվիտէօ	1785	Թասսօ	1328
Պր սվօ	1076	Տրաքօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Քըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2461	Իտաճօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1526	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4058	Թորքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1481	Քիէսօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2438
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բելօ	516	Վօլօ	1289
Ջիրաճօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2329	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէրանտօ	2272	[illegible]	1368	Իէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4233	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօսէօ	1789		

Մէտտրօ շոգենաւը, նաւապետ Պօյդ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀՒԼՏ ԷՆՏ ՔԻԶՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւմ խան, Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլ և Արեւելեան միջեւ բանող շոգենաւեր

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Վիրճօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիբշըն	3500
Քէստրիան	10500	Արըժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Քօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Քոստոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Տալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վալօնիան	3700	Օբորդօ	800
Տլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Տապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունին հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ. ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ